Է. ՏԱՐԻ 1985 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 18 ՆԱՒԱՍԱՐԴ 4383 — Հ. Տ. 28 ՕԳՈՍՏՈՍ 1890 — Ն. Տ. 9 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1890 — ՀԻՃՐ. 24 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1308 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خاننده آرهولك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան [illegible]	160
» » Վեցամսեայ	80
» » Եռամսեայ	40
Գաւառաց » Տարեկան	200
» » Վեցամսեայ	100
Օտար երկիրներ տարեկան Ֆրանք	56
» » վեցամսեայ	28

[illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 28 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Թղթադրամ րուպլի գնոյն անօրինակ բարձրացումն երկու ամսէ հետէ ընդհանուր զարմանք կը պատճառէ, և ծանր կորուստ այն Ռուսաց որք ապրանք կը ղրկեն օտար երկիրներ, կամ եկամուտ կը ստանան օտար երկիրներէ։ Թղթադրամին այսպէս յարգ գտնելն ո՛չ միայն Ռուսիոյ ելեւմտից նախարարին ճարտար տնօրինութեանց արդիւնք չէ, այլ և այս նախարար, Պ. Վիշնէկրածքի, ի զուր կ'աշխատի առաջքն առնուլ այս արտասովոր բարձրացման, դիւրացնելու համար ռուսական վաճառաց արտածումն, որ վերջին ժամանակներս գրեթէ կանգ առած է. զի օտարք այնքան քիչ կը գնեն ռուսական ապրանք որքան սուղ է րուպլն։ Արմտիք և այլ բերք վաճառող Ռուսեր թղթադրամով իրենց առաջարկեալ ստորին գները կործանարար կը նկատեն, և հարկադրուած են կամ բնաւ չծախել, կամ իրենց բերքերն աւանդ դնելով 6 % տոկոսի փոխարէն կանխավճարներ ընդունիլ երկաթուղւոյ ընկերութիւններէն, որք պէտք եղած գումարն ունին իրենց տրամադրութեան ներքեւ՝ կայսերական Դրամատունէն տրուած, և յայնժամ թէ՛ վաճառողք և թէ ընկերութիւնք կը սպասեն՝ գնոց բարւոքման յուսով։ Պ. Վիշնէկրածքի, չքաջալերելով հանդերձ թղթադրամ րուպլին բարձրացումն, օգուտ կը քաղէ անտի, օտար մայրաքաղաքաց ոմանց մէջ մեծաքանակ ոսկեդրամ գնելով յարգ գտած ռուսական թղթադրամին փոխարէն։ Թղթադրամին բարւոքումը, Թայմզին Փեթերսպուրկի իրազեկ թղթակցին տեղեկութեանց նայելով, գլխաւորապէս վերագրելի է Պերլինի շահադիտութեան, քանի որ գերման սեղանաւորք վերսկսած են գնել ռուսական թղթադրամ։ Պերլին առաջուան չափ կ'ազդէ ռուսական գանձային գործոց վրայ, և մաքսային պատերազմը թէև ո՛չ եւս պաշտօնական, տակաւին վերջ չգտաւ Պիզմարք իշխանի հրաժարմամբ կամ Կայսերաց տեսակցութեամբ։ Թղթադրամին բարձրանալը կրկնապէս կը վնասէ ռուսական վաճառականութեան, մի կողմէ տկարացնելով պաշտպանողական բարձր մաքսերն, որով օտար ապրանաց ի Ռուսիա մուտքը դիւրացնելով, և միւս կողմէ ռուսական ապրանաց արտածումը խափանելով՝ գնոց անկման բերմամբ։

Անցեալ շաբթուն հրատարակուած Ուքազն, որով ամեն մաքսեր բարձրացան 20 առ 100 համեմատութեամբ, այս կացութեան դարման պիտի տանէր ներածեալ ապրանաց մասին։ Ուքազին երեւումէն ի վեր, ի Պերլին թղթադրամին արժէքը ճշդիւ 20 առ 100 բարձրացուցին, որով բոլորովին ի դերեւ ելաւ կայսերական հրամանագրոյն առաջադրեալ նպատակն։ Անցեալ շաբթուն ութ րուպլ հաւասար էր անգլ. ոսկւոյ մը, երեք ամսէն վճարելի։ Ի Ռուսիա վաճառք ղրկողներ հետեւապէս լիովին օգտուեցան րուպլի բարձրացումէն, հակառակ մաքսերու վերջին յաւելման, և այս վիճակ պիտի տեւէ մինչեւ առաջիկայ յուլիս, երբ ռուս կառավարութիւնը կը խոստանայ մաքսերու ընդհանուր վերաքննութիւն մը։ Կը մնայ տեսնել թէ Ցարը մինչեւ այն ատեն նոր բարձրացում մը պիտի հրամայէ՞ մաքսերու։

Ռուսիոյ մէջ հանրային մտադրութիւն գրաւած ուրիշ խնդիր մը հընդախտն է։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Կիրս իւր ներքին գործոց պաշտօնակցին պաշտօնապէս տեղեկութիւն հաղորդած լինելով թէ Ասիական Թուրքիոյ մէջ հնդախտ աւելցած է, Ուքազ մը հրատարակեցաւ, որ կարգ մը զգուշական միջոցներ կը հրամայէ, մանաւանդ գետերուն և գետանաւերուն նկատմամբ ի գործ դնելի կանխահոգ միջոցներ։

Պ. ԿԼԱՏՍԹՈՆ

Հազիւ երկու շաբաթէ հետէ լուծուած է Խորհրդարանն, և ահա Պ. Կլատսթոն, անխոնջ ախոյեանը, կը ծանուցանէ թէ ի մօտոյ պիտի վերսկսի իւր Միտ-Լոթիանի տարեկան պտոյտն ատենաբանութեանց։ Հոկտ. ամսուն մէջ Էտինպուրկ պիտի երթայ, ուր պիտի սկսի իւր ընտրական պայքար, միտքերն ու սիրտերն յուզելու և պահպանողական նախարարութեան դէմ գրգռելու ձեռնարկն, որ երկու շաբաթ պիտի տեւէ։ Պ. Կլատսթոն հիւր պիտի լինի Ռոզպէրի կոմսին, երիտասարդ անուանի դիւանագէտ ազատական կուսակցութեան, որոյ արտաքին գործոց նախարարը պիտի լինի վերստին՝ եթէ առաջիկայ ընտրութեանց մէջ յաղթեն Կլատսթոնեանք։ Պ. Կլատսթոն երեք մեծ ճառեր պիտի արտասանէ, այս անգամ մշակելով ո՛չ թէ ծաղիկներ այլ փշոտ խնդիրներ, և իւր ունկնդրաց հրամցնելով ո՛չ թէ քաղցրահամ մրգեղէններ այլ դառն ճշմարտութիւններ, ներքին և արտաքին խնդրոց վրայ։ Ներքին խնդրոց մէջ, Կլատսթոնեանք ամենէն աւելի յոյս կը դնեն ոգելից ըմպելեաց վաճառականներուն դրամական հատուցում տալու կառավարական ծրագրին վրայ, որ դիւրազանց զէնք մ'է Պ. Կլատսթոնի ձեռաց մէջ՝ Լորտ Սալզպըրիի նախարարութիւնն հարուածելու։ Տեսնե՛նք, գարեջրոյ, օղիի և գինիի տակառներուն մէջ Պ. Կլատսթոն պիտի յաջողի՞ խեղդել իւր հակառակորդներ, և այն ծովածաւալ սփիրթոյի կարասներուն մէջ պիտի կրնա՞յ լուալ մաքրել ներքին և արտաքին շատ մը խնդրոց աղտեղութիւններն, որք ժամանակէ մ'ի վեր դիզուած կան շնորհիւ պահպանողական նախարարութեան։

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Եւրոպեան լրագիրք կը ծանուցանեն թէ կայս. կառավարութեան կողմէ շրջաբերական ղրկուած է Գուսովայի և Սելանիկի կուսակալներուն, մասնաւոր ուշադրութեամբ հսկելու կարծեցեալ վարժապետներուն վրայ զորս Սերպիոյ Ս. Սավայի ընկերութիւնը կը ղրկէ Հին Սերպիոյ և Մակեդոնիոյ գաւառաց վարժարաններուն մէջ պաշտօնավարելու։ Սերպիոյ մէջ դաստիարակուած վարժապետներուն թոյլ պիտի չտրուի պաշտօնավարել այն երկու նահանգաց վարժարաններուն մէջ։

—Փեթերսպուրկի Կրաժտանին ազդեցիկ թերթը, պուլկար եպիսկոպոսաց Պէրաթի խնդրոյն ստացած լուծման վրայ խօսելով, կ'առաջարկէ եկեղեցական ժողով մը ի Կ. Պոլիս կամ յԵրուսաղէմ, ի կարգադրութիւն առկախ խնդրոց։ Պէլկրատի Տնէվնի Լիսթ լրագիրն, զայս առաջարկութիւն արտատպելով ռուս թերթէն, կ'ըսէ թէ այնպիսի եկեղեցական ընդհանուր ժողով մը կրնայ վերջնապէս կարգադրել յոյն և պուլկար օրթոտոքս կղերին փոխադարձ դիրքն ու կացութիւնը։

—Սոֆիայէ կը ծանուցուի թէ քաղաքային և եկեղեցական բարձր պաշտօնեայք հրաւիրուած են ի Սոֆիա սեպտ. 6/18ին, տարեդարձ միութեան Արեւ. Ռումելիի ընդ Պուլկարիոյ։

—Պուլկար կառավարութիւնը կը ծանուցանէ թէ ամեն կուսակցութիւնք ընտրելիներ պիտի ներկայացնեն պուլկարական Ազգային ժողովոյն, (Սոպրանյէ)։ Պ. Զանքով և Պ. Բարավէլով եւս իրենք զիրենք կ'առաջարկեն։

—Փեթերսպուրկի Սլաւական Բարեսիրական Ընկերութիւնն (Համասլաւեան Ընկերութիւն կոչուածը) 60,414 րուպլ եւս ղրկեց «Տառապեալ Չեռնակորայեաց և այլ Սլաւաց նպաստամատոյց մասնախմբին»։

—Աւստրիոյ համայն սլաւ ժողովուրդք իրենց մէջ դաշնակցութիւն մը կազմելու կը զբաղին։ Այս նպատակաւ կեդրոնական մասնախումբ մը կազմուած է ի Փրակա, որոյ ցայս վայր ստացած տեղեկութիւնք գուշակել կուտան թէ այս կարեւոր գաղափար պիտի յաջողի։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ռուս կառավարութիւնն սկսած լինելով կրկնապատկել իւր արեւմտեան նահանգաց մէջ գտնուող երկաթուղւոյ գծերն, (իւրաքանչիւր գծին երկայնութեամբ նոր գիծ մը երկարելով,) Գերմանիոյ մեծ սպայակոյտը գերման զօրաց փոխադրումն աւելի եւս դիւրացնելու և արագացնելու համար չորս հարիւր նոր շոգեշարժերու (լօքօմոթիվ) շինութիւնն ապսպրեց գերմանական այլ և այլ գործարաններու։

—Կոմս Հէրպէրթ Պիզմարք Փարիզ կ'երթայ, յանուն իւր հօր հարցնելու ֆրանսական կառավարութեան թէ Գերմանիոյ նախորդ նախարարապետը կրնա՞յ բնակիլ ի Նիս՝ առանց թշնամական ցոյցեր տեսնելու Ֆրանսացւոց կողմէ։

—Վիլհէլմ կայսր մտադիր է եղեր «Դուքս Սէտանի» տիտղոսը տալ Մոլթքէ կոմսին, նորա ծննդեան 91րդ տարեդարձին առթիւ։

—Վիլհէլմ կայսր իւր քով կանչեր է զկոմս Հէրպէրթ Պիզմարք, և երկարօրէն խօսակցեր է նախորդ նախարարապետին կայսեր և կայսերական կառավարութեան հանդէպ բռնած ընթացքին վրայ։ Կոմսը ցաւ յայտներ է իւր հօր շատախօսութեան համար, և խոստացեր է ամեն ջանք ընել համոզելու իւր հայր որ լրագրական տեսակցութեանց վերջ տայ։ Կայսրն յիշեցուցեր է թէ ինք ցայս վայր հոգ տարած էր վիշտ չպատճառելու նախորդ նախարարապետին, և այս տեսութեամբ Արնիմ կոմսին ընտանիքն ետ կեցուցած է հանդուցեալ կոմս Հարրի տ'Արնիմի դատին վերաքննութիւնը պահանջելէ։ Այս կոմս, ինչպէս կը յիշուի, Պիզմարք իշխանի դիկտատորական իշխանութեան զոհերէն մին էր եղած։

—Պերլինի լրագիրք կը պատմեն թէ Վիլհէլմ կայսեր ծովու ճամբով Ռուսիայէ վերադարձը դիւրին չեղաւ։ Հօհէնցոլլէռն հազիւ թէ ճամբայ ելած, քիչ մնաց որ ուրիշ նաւու մը բախէր։ Յետոյ այնքան բուռն փոթորիկ մը ծագեցաւ որ նաւուն վերի յարկը գտնուած խուցը խորտակեցաւ և ծովուն մէջ ինկաւ։ Պահակ սպայից մին ալ վար ինկաւ՝ հովին և ալեաց սաստկութենէն։ Բաւական ժամանակ մեքենայն չկրցաւ շարժիլ։ Կայսրն, իւր գիշերազգեստն հագած, աճապարանօք դուրս ելաւ ննջասենեկէն, և փոթորկին սաստկագոյն միջոցին վեր ելնելով, պէտք եղած հրամանները պաղ արեամբ տալու քաջութիւնն ունեցաւ։

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԶԵՂԾՄՈՒՆՔ Յ'ԱՄԵՐԻԿԱ

Նիւ Եորքի նահանգին Խորհրդարանն օրէնք մը քուէարկեց, որով զանազան պատիժներ կը տնօրինէ 16 տարեկանէ վար գտնուող տղոց համար որք հրապարակաւ կը ծխեն փողոցներու մէջ։ Նիւ Եորքի քաղաքային խորհուրդն ըստ այսմ պէտք եղած միջոցներն ի գործ կը դնէ օրէնքին կիրառութեան համար։ Առողջաբանք հաստատած են թէ պատանիներուն ծխախոտ գործածելը ջղային և հոգեկան ծանր անկարգութիւններ յառաջ կը բերէ, և օրէնսդիրք եւս դիտած են թէ ծխախոտի կանխահաս զոհերն ի վերջոյ գողութեան և արբեցութեան կը մղուին, որով բոլորովին կ'ապականին իրենց բարոյականութիւն։

ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍԱՑ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Վիեննայի մէջ բացուեցաւ Գիւղատնտեսաց Համաժողով մը, որք կ'զբաղին երկրագործութեան, կաթնատնտեսութեան, այգեպանութեան և յարակից խնդրովք։ Զանազան ճիւղերու բաժնուած է այս ժողով։ Անդամներէն մին յիշատակագիր մը մատոյց, որոյ եզրակացութիւնն է թէ Միացեալ Նահանգաց և Ռուսիոյ մաքսային արգելիչ քաղաքականութեան հանդէպ, եւրոպացի գիւղատնտեսութեան շահերը կը պահանջեն որ կեդրոնական Եւրոպիոյ Տէրութիւնք իրենց մէջ տնտեսական դաշնակցութիւն մը կազմեն։ Համաժողովոյն անդամք Աւստրիոյ Արքունեաց ներկայացան։ Կայսեր կողմէ ներկայ էր Քարլ-Լուտվիկ արքհիդուքսն, որ այլ և այլ երկրաց պատուիրակներուն հետ երկարօրէն խօսակցեցաւ։ Ասոնց մէջ կան երկրագործութեան մասնագէտներ և նշանաւոր Փրոֆէսորներ։

Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱ

Ասխապատէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Կեդր. Ասիոյ Անդրկասպեան նահանգին կուսակալ և հրամանատար Քուրոփաթքին զօրավար այն կողմերն հաստատեալ կարգ մը Հրեաներու հրաման տուած է մաքրել իրենց գործեր և մեկնիլ Կեդր. Ասիայէն, մինչեւ մէկ ամիս։

Ի ՍՈՒԴԱՆ

Օսման Տիկնայի զօրքերն, 30,000 հոգի, սովամահ վիճակի մէջ Թոխար հասան։ Անգլօ-եգիպտական իշխանութիւնք ի Հանտուպ, Թոխար և սուտանեան ներքին գաւառներն արմտեաց առաքումն արգիլեցին, որպէս զի Խարթումի Էմիրին հպատակող Տէրվիշաց բանակին պաշար չղրկուի։ Այս արգելքին մէկ ուրիշ պատճառն ալ զՍուաքին հնտախտի դէմ պաշտպանելու զգուշութիւնն է։ 30 հազար պարկ տուրա կը սպասէ Սուաքինի մէջ, բայց միայն տեղացւոց և շրջակայ բարեկամ ցեղերուն պիտի ծախուի։ Վաճառականք թէև դուրսէն արմտիք կարող են բերել բայց չեն կրնար սուտանեան ներքին գաւառներ ղրկել, և այս պատճառաւ շատ դժգոհ են։ Սովատանջ բնիկներ կը սնուցուին ծախուք եգիպտական կառավարութեան և Բնիկներու պաշտպան անգլ. Ընկերութեան, որ այս նպատակաւ հանգանակութիւն բացած է Անգլիոյ մէջ։

Ի ԽՈՐՈՒԱԹԻԱ

Վիեննայի լրագիրք կը ծանուցանեն Պառոն Ռաուխ ֆոն Նիեք խորուաթ պետական մարդուն մահն, որ Խորուաթիոյ Պան կամ Փոխարքայ էր 1867ի աւստրօ-մաճառական իրաւախոհութեան կնքումէն ետք։ Ինք եղաւ գլխաւոր հեղինակ «Խորուաթիոյ-Դալմատիոյ-Սլաւոնիոյ Երրեակ և Մի Թագաւորութեան» քաղաքական համաձայնութեան ընդ Հունգարիոյ։ Յայտնի է թէ այն երեք նահանգք այսօր Հունգարիոյ թագաւորութեան բաժնին մէջ կը գտնուին։ 1848էն մինչեւ 1867 Խորուաթիա, Դալմատիա և Սլաւոնիա կը կարծէին թէ Վիեննայի կեդրոնական կառավարութեան կողմէ Հունգարիոյ հարստահարումն անհրաժեշտ պայման է որպէս զի իրենք շունչ առնուն և ազատ ապրին։ Այս համոզմամբ խորուաթ զօրապետք և զօրականք 1848ին ամենայն կատաղութեամբ մաքառած էին մաճառապստամբաց դէմ, աւստրիական բանակին հետ դաշնակցելով։ Անկէ ի վեր գաղափարք շատ փոխուած են, և Մաճառք երախտագէտ էին Պառոն Ռաուխի, որ իւր ազգակիցներն հաշտեցուց Հունգարիոյ ինքնօրինութեան գաղափարին։ Պառոն Ռաուխի քաղաքականութիւնն հակառակորդներ ունեցաւ իւր ազգակցաց մէջ, որք կը դանդատէին թէ Հունգարիոյ ինքնօրինութեան հաւանելով իրենց մեծանուն պետական մարդն իրենց ազգային շահերը զոհած է վայրապար։ Արդէն հակամաճառ զգացումն արմատախիլ չէ եղած Խորուաթիոյ մէջ, թէև մաճառ կառավարութեան ներքեւ Խորուաթք նահանգային կատարեալ ինքնօրինութիւն կը վայելեն այժմ։ Պառոն Ռաուխէ քիչ յառաջ գերեզման մտած էր Խորուաթիոյ մէկ ուրիշ մեծագոյն փառքն, Իվան Մաժուրանիչ բանաստեղծն, որ միանգամայն քաղաքագէտ մ'էր և ժողովրդային կուսակցութեան անուանի պետ։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Ումպէրթօ թագաւորի Սփեցիոյ նաւահանգիստն երթալ չուզելն, ուր ներկայ պիտի գտնուէր նորակերտ Սարտենեա զրահաւորին ի ծով իջեցման, վերստին պաղութիւն ձգեց Ֆրանսայի և Իտալիոյ միջեւ, կամ լաւ եւս՝ Ֆրանսայի և Իտալիոյ մէջ վերստին մնացած պաղութեան մէկ արտաքին նշանն եղաւ։ Հօն Սփեցիոյ նաւահանգստին մէջ որոշուած էր որ ֆրանսական նաւատորմը գար ողջունել Իտալիոյ թագաւորն, ինչպէս ի Թուլոն իտալեան նաւատորմը գացած էր ողջունել զՊ. Քառնօ։ Թէև կառավարական լրագիրք ըսին թէ այլուր զբաղած լինելուն համար Ումպէրթօ թագաւոր չկրցաւ երթալ, բայց այս բացատրութեանց ականջ կախող չէ։ Քաղաքական պատճառ կար այս բացակայութեան։ Պ. Քրիսփի հակաֆրանսական նոր ցոյց մ'ըրաւ։ Իտալիոյ ֆրանսասէր կուսակցութիւն կը պարսաւէ խրոխտ վարչապետին այս քաղաքականութիւն։ Զգացումներն հանդարտեցնելու համար կ'ըսուի այժմ թէ «որոշուած է որ ուրիշ առիթ մ'ընծայուի Ֆրանսայի՝ Իտալիոյ փոխարինութիւն մ'ընելու այն քաղաքավարական ցոյցին համար զոր ի Թուլոն Իտալիա ըրաւ Ֆրանսայի»։

—Ինչպէս ուրիշ երկրաց, Թոսքանայի մէջ եւս մրրիկը ծանր վնասներ պատճառեց։ Տուներ, եկեղեցիներ և հիւանդանոցներ փլան հովին, անձրեւին և կարկուտին սաստկութենէն, և շատեր ալ փլատակաց ներքեւ մնալով կորան։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՀՆԱՐՔ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Այս օրերս ի Մոսքուա ձերբակալեցաւ Եաքով Իպրահիմով անուն Պարսիկ մը, որ տարօրինակ մասնագիտութիւն մը կը մշակէր։ Եկեղեցականներէն և իւր կնքահայր-

---

—) 24 (—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆԿՈՒՄԸ

—Այստեղ պաշտօնեայներ միայն կը յաճախեն. խանութիս դէմը բնակող Սանգաքի դերակոմսին սենեկի սպասաւորն ու կառապանը կը ճանչնամ քիչ մը։

—Սանգաքի դերակո՞մս ըսիք, այդ անունն անծանօթ չէ ինծի։ Քանի՞ սպասաւոր ունի։

—Երեք։

—Ընդ ամենը երե՞ք։

—Աւելի պահելու կարող է, վասնզի ահագին հարստութեան տէր է. բայց ամուրի ըլլալուն...

—Ի՞նչ, Պ. տը Սանգաք ամուսնացած չէ՞։ Այդպիսի տէր մը իմ գործիս կուգայ, այո՛, երջանիկ կ'ըլլամ եթէ Պ. տը Սանգաքի ծառայութեան մտնեմ, և եթէ համարձակէի իր տունը ներկայանալ...

—Հիմակու հիմայ ժամավաճառ կ'ըլլաք այդպիսի բան մը ընելով։ Կ'երեւի թէ Պ. տը Սանգաք կը ձանձրանար Բարիզի մէջ, վասն զի երեք օր առաջ մեկնեցաւ օտար երկիրներ ճանբորդելու համար։

—Ա՛հ, բաղդ չունիմ եղեր, սակայն յուսամ թէ չէք մերժեր իր սպասաւորներուն յանձնարարել զիս։

—Գլխուս վրայ։ Առաջին անգամ որ կառապանը տեսնեմ, ձեր խօսքը կը բանամ։

—Աւելի աղէկ կ'ըլլայ որ ուղղակի սենեկի սպասաւորին դիմէք։

—Այո՛, եթէ առիթ գտնեմ. Պ. Լիւտովիք քիչ անգամ կուգայ այստեղ եւ իրեն հետ այնչափ ազատօրէն չեմ խօսիր ինչպէս կառապանին հետ։

—Արդեօք այդ մարդը զբօսասէր չէ՞։

—Հապա՛, հապա՛. սակայն ամենուն հետ չի խօսիր։ Տիրոջը վստահութիւնը կը վայելէ եւ գուցէ այս պատճառաւ կը հըպարտանայ։

—Շատ կը փափագէի այդ Պ. Լիւտովիքը տեսնել։ Ի՞նչ տեսակ մարդ է։

—Բարձրահասակ, շիբ շիտակ, նիհար, խարտեաշ, նօտարի մը պէս միշտ սպիտակ փողկապ կը կապէ։ Դժգոյն դէմք մը ունի, շէկ ու բարակ կողմնամօրուքներով։

—Այդ նկարագրութիւնը կը բաւէ ինծի։

Խօսակցութեան միջոցին շիշը պարպած էին։ Բայց Կապիռոն չէր ուզեր իր տեղէն հեռանալ, ուստի երկրորդ շիշ մըն ալ ապսպրեց։

Այդ վայրկեանէն սկսեալ, սրճարանապետն անընդհատ զբաղում ունեցաւ։ Յաճախորդներ կը մտնէին, ըմպելիք կ'ապըսպրէին, կը մեկնէին և ուրիշներ կուգային։ Երբեմն երբեմն սրճարանապետը կը մօտենար իր նոր յաճախորդին, գարեջրոյ գաւաթը բերնին կը դպցունէր և անմիջապէս յետոյ կը հեռանար ըսելով.

—Ներեցէք, բարեկամ, գործս չի ներեր։

Կապիռոն աչքը փողոց սեւեռած էր։

—Պէտք է որ զինքն անպատճառ տեսնեմ այսօր, կ'ըսէր ինքնիրեն։

Ու սպասեց։

Վերջապէս, ժամը վեցէն քիչ մը առաջ, Թիւ 14 տան դրան բացուածքին մէջ նշմարեց երկար մարմին մը, դունատ դէմքով, շէկ կիսամօրուքներով և սպիտակ փողկապով։

—Ի՛նքն է, ըսաւ ցած ձայնով։

Ոտքի ելաւ, հաշիւը մաքրեց և դուրս ելաւ, սրճարանապետին գոչելով.

—Վաղը կը տեսնուինք։

Սպասաւորն Ամսթէրտամ փողոցի անկիւնը կը դառնար։

Կապիռոն մայթին վրայէն յառաջացաւ մեծաքայլ, եւ ժամանակին հասնելով տեսաւ որ Պ. Լիւտովիք այդ փողոցի նամակատունը կը մտնէր։

Սպասաւորը նամակատան բաց պատուհաններէ միոյն մօտեցաւ։

—Նամակ մը ունի՞ք Պ. Լ. Ժ. Բ. ի հասցէին ուղղեալ, Ամսթէրտամի փողոցին նամակատան ուղղեալ, հարցուց պաշտօնէին։

Քանի մը երկվայրկեան սահեցան։

—Ո՛չ, պարոն, պատասխանեց պաշտօնեայն, իր առջին դրուած նամակաց ծրարի մը մէջ փնտռելէ յետոյ։

Թէպէտ Կապիռոն ականջ կախած էր, բայց սա բառերը միայն լսած էր «Ամսթէրտամ փողոցի նամակատունը»։ Բայց այսքանը բաւական էր իրեն հասկցնել տալու համար թէ սպասաւորը նամակի մը կ'սպասէր զոր պիտի ուղղէին նմա։ Արդ, այդ նամակը Պ. տը Սանգաքի կողմէ ըլլալու էր։ Իր վստահելի սպասաւորին հետ այս կերպով թղթակցելու եղանակը տեսակ մը զգուշութիւն էր զոր դերակոմսը ձեռք կ'առնէր իր պահուըտած տեղը գտնել ուզողներուն դէմ։

—Ա՛հ, կը մտածէր Կապիռոն, եթէ աւելի որոշ կերպով լսած ըլլայի, եթէ գիտնայի թէ ի՞նչ անուան կամ ի՞նչ ըսկզբնատառի պիտի ուղղուի նամակը, գործն յանդգնութիւն ունենալու վրայ կը մնար և կը յաջողէի։ Բայց հոգ չէ, այդ մարդը վաղը նորէն պիտի գայ, ետին կը կանգնիմ և այս անգամ ականջներս աւելի կը սրեմ։

Նամակատունէն դուրս ելած էր, Պ. Լիւտովիքի ետեւէն։

—Այսօր այս կողմն ընելիք մը չունիմ, ըսաւ, գործս վերջացած է։

Ծխավաճառի մը խանութը մտաւ գլանիկ գնելու համար։ Ըստ սովորութեան, ձեռքն հինգ սանդիմոց սիկառներու տուփին վրայ դրաւ. բայց իսկոյն ետ քաշեց։

—Բայց կրնամ, մտածեց, աղնուագոյն տեսակէ գլանիկ մը ծխել, քանի որ Պ. Ռուսօ պիտի վճարէ։

ԺԴ

ՈՒՐ ԿԸ ՏԵՍՆՈՒԻ ԹԷ ԳԵՏԻՆ ՆԵՏՈՒԱԾ ԲԱՆ ՄԸ ԺՈՂՎԵԼԸ ԼԱՒ Է

Յաջորդ օրը, առաւօտեան ժամ եօթնին, Կապիռոն Ամսդէրտամ փողոցի անկիւնը կեցած կ'սպասէր։ Զէնքը թեւին տակն էր, այսինքն գաւազանը ձեռքը բռնած՝ վերարկուին գրպանին մէջ՝ ուսին ուղղութեամբ։

Քառասուն յիսուն քայլ կ'առնէր Սէն-Լազար փողոցն ի վար, ետ կը դառնար, ակնարկ մը կը նետէր Լոնտր փողոցին վրայ, կանգ կ'առնէր գրավաճառի մը խանութին ապակեդարանին մէջ դրուած երգերու անունները կարդալու համար, յետոյ իւր պտոյտը կը շարունակէր մայթին վրայ։

Վերջապէս, ժամը իննէն քիչ մը առաջ, տեսաւ որ դերակոմսին սպասաւորը կուգար։ Անկից առաջ նամակատուն մտաւ։

—Ականջնիս սրենք, ըսաւ։

Երբ սպասաւորն իր կարգին նամակատուն մտաւ, Կապիռոն՝ կիչէին առջեւ կեցած, փոքրիկ ծրար մը կը կապէր զոր նամակատան յանձնելու ձեւ մը ունէր։ Աւելորդ զգուշութիւն, վասն զի սպասաւորը եւ ո՛չ իսկ տեսած էր զինքը։

Լիւտովիք. գլուխը կիչէին մօտեցնելով, նախորդ օրուան հարցումն ուղղեց պաշտօնէին։

Այս անգամ, Կապիռոն կատարելապէս լսեց Լ. Ժ. Բ. երեք սկզբնատառերու արտասանուիլը։ Ուրախութեան նշոյլ մը փայլեցաւ աչքերուն մէջ։

—Այս առաւօտ ալ բան մը չկայ, պատասխանեց պաշտօնեայն։

—Ուրեմն այս իրիկուն նորէն կուգամ։

—Այո՛, այս իրիկուն եկէք։

Եւ որովհետեւ պաշտօնեայն այդ վայրկենին ստիպողական գործ մը չունէր հաւանաբար, սպասաւորին հետ քանի մը խօսք փոխանակեց գրեթէ մտերմական ձայնով մը։

Կապիռոնի աչաց մէջ փայլող նշոյլը մարեցաւ ու ճակատը մթագնեցաւ յանկարծ։

—Վա՛յ թշուառական, ըսաւ ինքնիրեն, երբ փողոց ելաւ, դարձեալ չի գուշակած մէկ դժուարութիւնս դէմս ելաւ։ Իմ մարդըս ծանօթ է եղեր նամակատան մէջ, մինչեւ իսկ պաշտօնէին հետ աղէկ է եղեր։ Յայտնի է որ եթէ Լ. Ժ. Բ սկզբնատառերով նամակը պահանջելու ըլլամ, չի պիտի յանձնեն։ Միւս կողմէ, Պ. Լիւտովիքին իմաց պիտի տան որպէս զի զգուշ կենայ և նոր դժուարութիւններ յարուցանելէ ուրիշ գործ տեսած չպիտի ըլլամ։ Ուշադրութի՛ւն, Կապիռոն, ապուշութիւն չուզեր։

(Շարունակելի)

ներէն իբրեւ նորադարձ Քրիստոնեայ նուէրներ և դրամ ընդունելու համար նորէն և նորէն կը մկրտուէր՝ ամեն անգամ որ առիթ գտնէր։ Հաստատեցաւ որ այսպէս տասն և չորս անգամ մկրտուած էր։ Այս առթիւ ռուս ոստիկանութեան կատարած քննութենէն երեւցաւ թէ այս Պարսիկ գլուխն էր խումբ մը Պարսիկներու յորոց ոմանք մկրտութեան արարողութիւնն եղծանելով կ'ապրէին, մէկ մասն ալ իրեն բան գործ ըրած էր յանուն Ս. Նորաշէն վանքի մը շարունակ նուիրահաւաքութիւն կատարել և հասոյթովն ապրիլ։ Այս ամեն չարագործք այժմ բանտարկեալ են։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Դատական և Կրօնական գործոց Նախարարութիւնը շաբաթ օրն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր դարձուցած էր Եկեղեցական Համագումար Ժողովոյ վերջին տեղեկագիրը։

Այն պատասխանագրոյն մէջ, զոր Ս. Պատրիարք Հայրն այս առթիւ ուղղած է առ Դատական Վսեմ. Նախարարն, Ն. Ամենապատուութիւն ներփակած է վերոյիշեալ տեղեկագիրը։

Այս երկու պաշտօնագիրք երէկ Դատական Նախարարութեան յանձնուեցան Պատրիարքարանի գործակատար Ֆրէնկեան Աբրահամ էֆէնտիի ձեռամբ։

Այս աւուր Թ. Հօֆէէօբի մէջ կը կարդանք.

Կայս. հրամանաւ՝ Դատական և Կրօնական գործոց նախարար Վսեմ. Րիզա փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է, որ պաշտօն ունի՝ Յունաց և Հայոց Պատրիարքարաններու խնդրանաց վրայ՝ քննել անոնց վաղեմի առանձնաշնորհումներն։

Այս յանձնաժողովը կը կազմեն Արշիպեղագոսի կղզեաց նահանգին նախկին կուսակալ Վսեմ. Սավա փաշա, Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Յարութիւն փաշա, Պէյլիկճի Րաիֆ էֆէնտի և Կրօնական գործոց տեսուչ Ջիվէր պէյ։

Այս յանձնաժողով այսօր ի նիստ պիտի գումարի Դատական Նախարարութեան պաշտօնատան մէջ և պիտի սկսի ի գործ դնել իւր պաշտօնը։

Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Ներսէս Ծ. վրդ. Արսլանեան հիւանդ ըլլալով երէկ բացակայ էր Ազգ. Պատրիարքարանէն և փոխանորդարանի գործերն առժամապէս վարեց Արժ. Յովհաննէս Ծ. վրդ. Արշարունի։

Կարապետ աղա Գուրտեան՝ որ ծանօթ է տարիներէ ի վեր Պատրիարքարանի հետ իւր ունեցած կտակի խնդրովը, նախորդ շաբթուն մեռաւ։ Հանգուցեալն իւր կենդանութեանը Ղալաթիոյ Մատենադարանին նուիրած է իւր ունեցած գրեանքը։

Ներկայումս Թիֆլիզում հիւր է մեր անուանի բանաստեղծ Պ. Գամառ-Քաթիպան։ Վերջին ժամանակ բանաստեղծը Ն. Նախիջեւանում հիւանդ պառկած է եղել. մի փոքր կազդուրվելուց յետոյ, բժիշկների խորհրդով այժմ ճանապարհորդում է՝ իւր առողջութիւնը վերականգնելու համար։ Պ. Գամառ-Քաթիպան այս օրերս կ'ուղեւորվի Գանձակ, այնտեղից Շուշի, Բաքու։ Վերադառնալով Բաքուից, նա կ'անցնի Բօրժոմ, Ախալցխա, Աբասթուման, Ղարս, Ալէքսանդրապօլ, Կաղզուան և այնտեղից Կողպի վրայով Էջմիածին, ուր նա ցանկութիւն ունէ ներկայ լինել Սեպտեմբերի 30ին կատարուելիք միւռոնօրհնութեանը։

* * *

Նորերումս Բօրժոմում տեղի է ունեցել հետեւեալ դէպքը.

Մի թափառական կոմիկ ընթերցող Վէյնբերգ անունով, որ բաւական յայտնի է Թիֆլիզցիներին, անցեալ շաբաթ Բօրժոմում տալիս է մի երեկոյթ։ Նա հասարակութեանը զուարճացնում է զանազան ծիծաղաշարժ անեկդոտներով, ռուսաց, հրէից և հայոց կեանքից։ Երեկոյթի առաջին բաժանմունքից յետոյ, հանդիսականներից մէկը, երիտասարդ ուսանող իշխ. Աբղութեան, մօտենում է կուլիսների ետեւ, Վէյնբերգի մօտ, եւ իբրեւ ծանօթ առաջարկում է հայերին չը վիրաւորել, ծաղրի առարկայ չինելով նորանց իւր հնարովի անեկդոտներում։ Վէյնբերգի և ուսանողի մէջ տեղի է ունենում հետեւեալ խօսակցութիւնը։

—Ես ինչո՞վ եմ վիրաւորում հայերին, —ասում է Վէյնբերգ, — իրանք հայերն են խնդրում ինձ անեկդոտներ պատմել իրանց կեանքից։ Իմ այսօրուայ 16 անեկդոտներից 5 վերաբերում էին հայերին։ Եթէ հայերը վիրաւորված են, ես կարող եմ ներումն խնդրել բեմից։

Սակայն իշխանը չի համաձայնում, մտածելով, որ ծաղրածուն իւր հրապարակական ներողութեամբ մի նոր վիրաւորանք պիտի հասցնի հասարակութեանը։ Վէյնբերգ կամենում է իւր ուզածն անել և հարցնում է իշխանից.

—Դուք ձե՞ր կողմից էք եկել, թէ հասարակութեան։

—Ես միայն իմ կողմից եմ խօսում ձեզ հետ, —պատասխանում է իշխանը։

Այն ժամանակ Վէյնբերգը բարկացած գոչում է.

—Ուրեմն դուք երախայ էք, որ համարձակվում էք ինձ խրատ կարդալ։

Իշխանի պատասխանն է լինում մի ամուր ապտակ, որից Վէյնբերգը ընկնում է իւր ետեւում դրած դիւանի վրայ։ Նա փորձում է վերկենալ, կրկին ընկնում է։ Մի փոքր սթափվելով, նա ոտքի է կանգնում, վերցնում է մոմկալը, որ իբր արձակի տաքարիւն երիտասարդի գլխին, սակայն մոմկալը դնում է իւր տեղը։ Իշխանին, համոզելով, մի կերպ դուրս են տանում։

Ցաւալի է, որ տասնուիններորդ դարի վերջին կէսում եւս մարդկանց խրատելու համար շատ անգամ ստիպուած են լինում ֆիզիքական ոյժ փորձել։ Պ. Վէյնբերգ անշուշտ ինքը առաջուց էլ զգացել է, որ նոյն իսկ ծաղրածուի արհեստումն էլ պէտք է համեստ լինել, բայց ազդու խրատ չունենալով շարունակել է ուզածը։

Այժմ, ինչպէս երեւում է, ֆիզիքական հարուածը ազդել է նորա վրայ, որովհետեւ անցեալ երկուշաբթի նա Թիֆլիզում եւս մի երեկոյթ տուեց և… ոչ մի խօսք հայերի մասին։ (Արձագանք)

Երէկ ի Բերա վայելուչ շքով տեղի ունեցաւ Ազն. Օր. Զարուհի Սիւզպաշեանի պսակադրութեան հանդէսն ընդ Մեծ. Արմենակ էֆ. Ունճեանի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Վանայ նահանգին Տէֆթէրտար անուանեցաւ Րիֆաթ պէյ, նախկին տէֆթէրտար Գարասիի։

Էնկիւրիի նահանգին տէֆթէրտար անուանեցաւ Մէհմէտ էֆէնտի, նախորդ քննիչ ելմտական ութերորդ շրջանակին։

Բաղէշի նահանգին Տէֆթէրտար անուանեցաւ Զիհնի էֆէնտի, հաշուակալ Եւդոկիոյ։

Մանասթըրի Գըրճովա գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ճեմալ պէյ, գայմագամ Քէրէպլինէի։

Նոյն նահանգին Քէրէպլինէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ալի Րիզա պէյ, գայմագամ Ֆիլորինայի։

Նոյն նահանգին Ֆիլորինա գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Հըֆզի էֆէնտի, նախորդ գայմագամ Սթարվէի։

Սանիյէ Միւլթէզիմիյի աստիճան տրուեցաւ Բ. Դրան դիւանատան քարտուղարներէն Ալի ու Պէհա էֆէնտիներու։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Տիարպէքիրի նահանգին հաշուակալութեան դիւանին գեր-տնօրէն Մուսթաֆա Ասըմ էֆէնտիի, Բ. Դրան հեռագրական սենեկի քարտուղարներէն Մուսթաֆա էֆէնտիի և եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Հաշիմ Պէյի։

Սալիսէի աստիճան՝ նոյն դիւանի քարտուղարներէն Նիւր պէյի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ կայս. մաբեանի Արկեղ Թարգմանիչներէն Հագգը և Սալիհ պէյերու։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Րաիֆ պէյի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ նոյն դիւանի քարտուղարներէն Հիքմէթ պէյի։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ առաւօտ կայս. պալատ գնաց և Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամաններն ստանալով Բ. Դուռը դարձաւ։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Տէրութեան հասոյթից յաւելման համար կազմեալ յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ եպարքոսական պաշտօնատան մէջ ընդ նախագահութեամբ Դատական Նախարար Վսեմ. Րիզա փաշայի։

Յանձնաժողովոյ նիստէն յետոյ Վսեմ. Րիզա փաշա կայս. պալատ գնաց։

—Գերմանական ու սերպիական դեսպանք, պարսկական դեսպանատան գործակատարն և Գարատաղի գործակատարն երէկ Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Սկիւտարի երկաթուղւոյն շինութեան համար Պաշրի փաշայի և Պ. Քօլլասի կողմէ ներկայացեալ պայմանագիրն ու յանձնառութեանց տետրը վաւերացնող Կայս. Իրատէն ելած է, և Բ. Դուռն հրաման տուած է այդ արտօնութեան Ֆէրմանը պատրաստել յանուն Պ. Քօլասի (Ֆրանսացի սեղանաւոր)։

Յիշեալ երկաթուղին պիտի շինուի Սկիւտարէն մինչեւ Գըբզէ. այս մասի շինութիւնը պարտաւորիչ է։ Իսկ անկից մինչեւ Պօլուի գծին շինութիւնն ըստ կամս։ Արտօնատէրն այն պայմանաւ միայն յանձն կ'առնու շինել այս վերջին մասը, որ առաջուց պէտք եղած ուսումնասիրութիւնները կատարէ։

ՊԷՏՐՂԱՆ ՓԱՇԱՅԻ ՈՐԴԻՔԸ

Հռչակաւոր Քիւրտ Պէտրըղան փաշայի որդւոց ձերբակալման մասին մեր առած նորագոյն տեղեկութեանց նայելով, այս վերջնոց երեքը միայն որք ոստիկանական հսկողութեան տակ կը գտնուէին և ժամանակէ մը հետէ անյայտ եղած էին, Տրապիզոնի մէջ ձերբակալուեր են և ո՛չ թէ Կարնոյ մէջ։ (Սաադէթ)

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայրաքաղաքիս Առողջապահական վարչութիւնն հրաման ղրկեր է իւր պաշտօնէից յԵգիպտոս, առողջապահական շղթայներ հաստատել ի Կազա, եգիպտական սահմանագլխուն վրայ, որպէս զի չըլլայ որ Մէքքէէ դարձող ուխտաւորք այդ ճամբով գան, Այն-Զարքա կոչուած տեղն հաստատեալ քարանթինայէն խոյս տալու համար։

—Մէքքէի մէջ հնտախտը երեւան ելլելուն պէս, իտալական կառավարութիւնը առաջարկած էր օսմ. կառավարութեան՝ առողջապահական միջազգային կայարան մը հաստատել Կարմիր ծովու մէջ։ Արդ, Ֆրանսական և սպանիական կառավարութիւնք հաւաներ են Իտալիոյ այս առաջարկին։

Երէկ եւս Մէքքէէն ու Ճիտտէէն որ և է տեղեկութիւն առնուած չէ հնտախտի նկատմամբ, սակայն Ճիտտէէ հասած տեղեկութեան մը համաձայն՝ Եանպուի մէջ հնտախտ երեւան ելած է։

Աղեքսանդրիոյ առողջապահական բժիշկէն օգոստոս 26 թուականաւ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Եանպուէն Թօրսինա եկող եգիպտացի ուխտաւորաց ինչպէս նաեւ Էլ Թօրի մաքրանոցին մէջ գտնուող արեւելցի ուխտաւորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

Ասիական գաւառներէ առնուած տեղեկութիւնք միշտ գոհացուցիչ են։ Տիարպէքիրի եւ Բաղէշի նահանգներէն առնուած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Արղէ ու Բէլվարի գաւառակաց մէջ, ուր նախապէս հնտախտ երեւան ելած էր, քան ութ օրէ ի վեր ո՛ր եւ է դէպք պատահած չէ։ Նոյնպէս Ճէզիրէի մէջ քան օրէ ի վեր, Մծբինի մէջ տասն չորս օրէ ի վեր և Մարտինի ու շրջակայից մէջ տասն երկու օրէ ի վեր հնտախտի դէպք պատահած չէ։

—Առողջապահական յանձնաժողովը նկատելով որ Եէտի Գուլէի դուրսը գտնուած Հայոց և Յունաց հիւանդանոցներու մէջ երբ մահ մը պատահի, մեռեալը քաղաքէն ներս կը բերուի նորա տան շրջակայ եկեղեցին տարուելու համար, նկատելով որ այս պարագայն անյարմար է ներկայ եղանակին բերմամբ և նկատելով որ նոյնպէս անյարմար է այդ մեռեալները քաղաքէն ներս մտցնել առանց գիտնալու թէ ի՛նչ տեսակ հիւանդութենէ մեռած են, հրահանգ ուղղած է թէ՛ Առողջապահական վարչութեան և թէ՛ որոց որ անկ է այդ առթիւ հարկ եղածն ի գործ դնելու համար։

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ

Հանրային ապահովութիւնը խանգարելու բնութիւն ունեցող քանի մը մանր դէպքեր պատահած ըլլալով ի Նիկոմիդիա, ուրբաթ օրը հեծելազօրաց գումարտակ մը ղրկուեցաւ անդ ընդ հրամանատարութեամբ գեր-գնդապետ Խայրի պէյի։

Շաբաթ օրն եւս Գատը գիւղի զօրանոցէն հարիւր քսան հեծելազօրք ղրկուեցան ի Նիկոմիդիա։ (Սաադէթ)

* * *

Շրջած զրոյցներուն նայելով, վերայիշեալ դէպքը պատահած է ո՛չ թէ ի Նիկոմիդիա, այլ Ատաբազարի մէջ, սակայն մանրամասն տեղեկութիւնք առնուած չեն տակաւին։

ԶՄԻՒՌՆՈՅ ՔԱՐԱՓՈՒՆՔ

Զմիւռնիոյ քարափանց խնդրոյն համար կայս. հրամանաւ կարգեալ յանձնաժողովն իւր պաշտօնն աւարտած և տեղեկագիր մը պատրաստելով Վեհ. Սուլթանին մատուցած էր։

Արդ, կըսուի թէ յանձնաժողովը կարծիք յայտնած է ոյժ տալ այն որոշման, որ կը վերաբերէր այդ քարափը անանուն ընկերութեան մը յանձնուելուն։ Միւս կողմէ, կըսուի թէ այդ ընկերութեան տնօրէնն, Պ. Կիֆրէ, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, այս խնդրոյն վրայ Օսմ. Կայս. Պանքային հետ եւս խորհրդակցութիւններ կատարած է և թէ նոյն ընկերութեան արտօնատէրն՝ Պ. Տիւսօ, այս օրերս Եւրոպա պիտի երթայ միւս բաժնետէրաց հետ տեսակցելու համար։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ՀՐԴԵՀԸ

Սէլանիկէն գրուած նամակներէ կը տեղեկանանք թէ հրկիզեալք վրաններու ներքեւ կը պատսպարուին և ամեն օր հաց և պանիր կը տրուի անոնց։

Սէլանիկի ժողովրդեան միջեւ հանգանակութիւն մը ձեռնարկուելով հինգշաբթի օրը 2000 ոսկւոյ չափ գումար մը հաւաքուած է։ Կը յուսացուի թէ այս գումար 4-5000 ոսկւոյ հասնի։

Միւս կողմէ ապահովագրական ընկերութեանց գործակատարք որոշած են որ այրած շէնքերու համար վճարելի գումարին հարիւրին երեքը վար դրուի իբրեւ նպաստ, որ կրնայ 6-7000 ոսկի ըլլալ։

* * *

Պուլկարաց Գեր. Էկզարքը հեռագրաւ հարիւր օսմ. ոսկի ղրկած է կուսակալ Ղալիպ փաշային, ի նպաստ Սէլանիկի հրկիզելոց։

ԳԱՐԹԱԼ

Շաբաթ գիշերուան անձրեւախառն խոշորհատ կարկուտը չքաւորութեան մատնեց Գարթալի ժողովուրդը. այգիներն՝ որք տեղւոյն ժողովրդեան ապրուստի միակ աղբիւրներն էին, ողողուած եւ գրեթէ աւերակ դարձած են, տուները փլասուած, ապակիները մեծ մասամբ խորտակուած և շատ մը անասուններ խեղդուած են։

Կարկուտին հատիկը կշռուելով 75 դրամ ելած է։ Կ'ըսուի թէ հովիւ մը իւր ախոռէն դուրս փախած պահուն կարկուտ մը իյնալով գլխուն՝ ճեղքուեր է։

Կը լսենք թէ տեղացի ժողովուրդը կը պատրաստուի հանրագրով մը իւր վիճակը պարզել Վեհ. Սուլթանին եւ նորա գթութիւնը խնդրել։

ԱՒՐՈՒԱԾ ԱՐՄՏԻՔ

Կը յիշուի թէ կայս. կառավարութիւնը առողջապահական նկատումներով արգիլած էր որ նաւերուն մէջ թրջուած արմտիք Թուրքիոյ նաւահանգիստները չի հանուին, նոյն իսկ չորցնելու պատրուակաւ։ Այս տնօրինութիւն, թէպէտ ըստ ինքեան լաւ, սակայն սա անպատեհութիւնն ունէր որ կարգ մը ձեռարուեստներ կը զրկէր այդ նախնական նիւթերէն եւ միանգամայն վնաս կը հասցունէր արմտիք ներմուծող վաճառականաց. ասկից զատ, աւրուած արմտիք նաւուց ամբարներուն մէջ երկար մնալով, կը փտէին։

Առեւտրական դասը բողոք բարձած ըլլալով այս առթիւ, Պետական Խորհուրդը՝ բժշկական ժողովոյ կարծիքն առնելէ յետոյ որոշած է որ, թրջած արմտիք՝ չորցնելէ յետոյ անվնաս կերպով կրնան գործածուիլ ձեռարուեստներու մէջ։ Ասկից զատ, Քաղաքապետութեան կողմէ կարգեալ մասնագէտ պաշտօնեայք բժշկական ժողովոյ ներկայացուցչաց հետ համախորհուրդ՝ յայտարարած են թէ այդ արմտիք կրնան օսմ. հողին վրայ ցամաք հանուիլ, բնակութիւններէ հեռի տեղ մը, և բաց օդին ու արեւուն դրուիլ չորցնելու համար։

Պետական Խորհուրդը որոշած է նաեւ որ Քաղաքապետութեան թողուի այդ տեղւոյն որոշումն, և չորցուած արմտիք արուեստագործութեան մէջ միայն գործածուելու պայմանաւ վաճառուին։

Նախարարաց խորհուրդը վաւերացուցած է պետական խորհրդոյ այս որոշումն, որուն գործադրութիւնն յանձնուած է Ներքին գործոց Նախարարութեան։ Հետեւաբար քաղաքապետութիւնը պիտի որոշէ աւրուած արմտեաց ցամաք հանուելու տեղը, և այս ծանուցուած է Առեւտրական Սենեկին։

ՊՈԼՍՈՅ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿԸ

Լը Թիւրքի մէջ կը կարդանք.

Ցաւօք կ'իմանանք թէ քիչ ժամանակէ հետէ անկանոնութիւններ կը գործուին այս հանրօգուտ հաստատութեան մէջ։ Ապահովութեան Սնտուկն որ վաղեմի հաստատութիւն մըն է, միշտ նշանաւոր հանդիսացած էր իւր գործոց կանոնաւորութեամբ և յաճախորդները գոհացնելու համար գործադրած ճշդապահութեամբ։ Կ'երեւի թէ այս պատուաբեր աւանդութիւն կորսնցնելու վտանգին մատնուած է յորմէ հետէ նոր տնօրէնութիւն մը կոչուեցաւ անոր գլուխը։ Ասոր լաւագոյն ապացոյցը սա է որ հսկող ժողովոյն չորս անդամոց երեքը չը կրնալով համաձայնիլ տնօրէն Սիւլէյման պէյի հետ, հրաժարած են։ Հրաժարեալ անդամներն են Վսեմ. Նուրի պէյ, Ներկայացուցիչ Մալիէի, Հաճօբուլօ եւ Տ. Կիւմիւշկերտան էֆէնտիք, անդամք Առեւտր. Սենեկին։

ՈՃԻՐՔ, ԱՐԿԱԾՔ ԵՒ ԱՅԼՆ

Եղեռնադատ ատեանն երէկ մահուան դատապարտեց Լիզոր անուն ոճրագործ մը, որ տասը տարի առաջ ոճիրը գործած և այն ատեն թէեւ մահուան դատապարտուած, սակայն վճռաբեկ ատեանը բեկած էր այդ վճիռը։

Այս մարդ, որ Թէրսանէի մէջ նպարավաճառութիւն կ'ընէր, սիրահարած էր Մարիօրիցա անուն աղքատ աղջկան մը, որ լուացարարութիւն կ'ընէր։ Լիզոր օր մը, իր ճերմակեղէնները առնելու համար այդ աղջկան տունը գնացած և ուզած էր նորա պատիւը բռնաբարել, սակայն Մարիօրիցա ընդդիմացած էր։ Լիզոր այս ընդդիմութենէն կատղելով խեղճ աղջկան փորը դաշոյն մը մխելով աղիքները դուրս թափած և սպաննած էր զնա։

—Երէկ գիշեր Մաքրիգիւղի մէջ հինգ տարեկան տղայ մը կիր լեցուած փոսի մը մէջ ինկաւ և թէեւ անմիջապէս ազատուեցաւ, սակայն քիչ յետոյ մեռաւ։

—Անցեալ օր մէկ քանի աւազակներ Սթրանճայի մօտ Բազարճըք անուն տեղը բացուած տօնավաճառին վրայ յարձակելով, վաճառական մը լեռը տարեր են։ Ոստիկանութեան նախարարութիւնն անմիջական հրամաններ տուած է տեղւոյն ոստիկանաց՝ այդ աւազակները ձերբակալելու համար։

—Րիֆաթ պէյի սպանման դէպքին առթիւ ամբաստանելոց հարցաքննութիւնք աւարտած ըլլալով, մէկ քանի օրէն պիտի դատուին Եղեռնադատ ատենին առջեւ։

—Երէկ գիշեր Ալէքսի անուն պուլկար երիտասարդ մը Էմին Էօնիւի առջեւ ծովը ինկաւ, սակայն անմիջական օգնութեանց շնորհիւ ազատուեցաւ։ Ալէքսի, որ գինով վիճակի մէջ էր, կամուրջն անցնիլ ուզելով Էմին Էօնիւի ծովեզրը կամուրջ կարծած և այսպէս ծովը ինկած էր։

—Նախընթաց գիշեր ի Բերա ցաւալի դէպք մը պատահեցաւ։ Գալեթայէ Քուլլուգի մօտ Քօսթաքի անուն մարդ մը իւր տան առջեւ նստած էր, երբ իւր առջեւէն անցնող Անտրէա անուն տասնեւմէկ տարեկան տղայ մը ձեռքը գտնուած բիւրեղեայ խոշոր պնակ մը գետինը ձգելով կոտրեց։ Կտորներէ մին Քօսթաքիի ձախ աչքին մէջ մտնելով բիբը վիրաւորեց։ Ոստիկանք վրայ հասնելով, այդ տղան ձերբակալեցին։ Քօսթաքիի աչքը կուրացած ըլլալով, բժշկական գործողութիւնք կը կատարուին։

—Անցեալ օր Սեւ ծովու ազատարարաց խմբի տասնապետներէն Ագիզ հրացանի հարուածով մը ծանրապէս վիրաւորեց Քիլիոսցի Մուսթաֆա անուն մարդ մը, որ իւր ընտանեաց նկատմամբ անվայել խօսքեր ըրած էր։ Ագիզ ձերբակալուեցաւ և Մուսթաֆա հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

—Նախընթաց օր Էյուպի շրջակայ Օթագճըլար անուն տեղւոյն մօտը գերեզմանատան մը մէջէն մարդու դիակ մը գտնուեցաւ։ Այս դիակ վէրքերով ծածկուած էր։ Ոստիկանութեան պաշտօնեայք քննութեանց ձեռնարկեցին ոճրագործները գտնելու համար։ Ետ քննութեան հաստատուեցաւ թէ Թէրսանէի գործաւորներէն Մէհմէտ անուն մարդու մը դիակն էր այդ։ Գրպանէն գտնուած է 100 ղրուշ, զմելի մը, նամակ մը և ծխախոտի տուփ մը։

—Միւրէվվէթ հետեւեալ դէպքը կը պատմէ որ պատահած է իբրեւ արդիւնք շան մը վրէժխնդրութեան։

Ի Սալաճաք բնակեալ Ֆէրիտա անուն իտալացի կին մը իւր բնակած տան շուրջը գտնուած շուները միշտ կը կերակրէր, սակայն անոնցմէ մին օր մը կնոջ վրայ կը յարձակի եւ կինը լաւ մը կը դանակծէ զայն։ Շունը իւր վրէժը լուծելու համար գիշեր մը Ֆէրիտայի տունը մտնելով մինչեւ պառկած սենեակը կ'երթայ և հոն կնոջ վրայ յարձակելով ծիծերը կը խածնէ, կինը հիւանդանոց մը կը փոխադրուի, ուր քիչ յետոյ կը մեռնի իւր առած վէրքերէն։

Պարսկական դեսպանատան խորհրդական Ճէվատ խան երէկ հեռագրական եւ թղթատարական վարչութեան պաշտօնատունը գնաց և հոն վերատեսուչ Հասան Ալի էֆէնտիի հետ ստորագրեց կայս. կառավարութեան եւ Պարսկաստանի միջեւ կնքեալ թղթատարական պայմանագիրը։

—Երեք շաբաթ առաջ ձեռնհաս իշխանութիւնը տեղեկանալով որ Շիլէի մօտ Հաճըքէօյի մէջ, ուր գաղթականք կը բնակին, հիւանդութիւնք երեւան ելած են, ի միջի այլոց ջերմ, փորհարութիւն ևլն., բժիշկներ ղրկած է հարկ եղած քննութիւնները կատարելու համար։ Այս գիւղի դիրքն առողջապահական օրինաց հակառակ ըլլալով, ամառներն ամեն տեսակ հիւանդութիւնք կը պատահին եղեր։

—Մէկ երկու օր առաջ Ադրիանուպոլսոյ մէջ յորդահոս անձրեւներ տեղացեր և շրջակայ ագարակներու ու այգիներու մէջ եւս կարկուտ տեղացեր է։

—Արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ յանձնաժողով մը կազմուած է Թուրքեւպարսկական սահմանագլուխը ճշդելու համար։

—Սուրիոյ և Հալէպի նահանգաց մէջ զինուորական քննութիւններ կատարելու պաշտօնով յատուկ յանձնաժողով մը ղրկուած է։

—Սեպտեմբեր 8|20ի շաբաթ օրը մեծ նաւարշաւ մը պիտի կատարուի ի Մօտա, ընդ բարձր հովանաւորութեամբ Վեհ. Սուլթանին։ Ծովային նախարար Հասան փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողով մը սոյն նաւային հանդիսին նախապատրաստութեամբ կ'զբաղի։

—Խրիսթաքի էֆ. Զօղրաֆօս Բարիզէն 500 Ֆրանք ղրկած է ի նպաստ Բէնտիքի հրկիզելոց։

—Ֆրանսական դեսպանատան առժամեայ խորհրդական Լօժիէ տը Վիլլար կոմսը մայրաքաղաքս հասաւ։

—Վեհ. Սուլթանը Իմթիյազ պատուանշանի ոսկի շքադրամը շնորհած է կայս. թիկնապահ գեր-գնդապետ Թալաթ պէյի։

—Սեւ ծովու բերնին մօտ ափական եզերաց մօտ գտնուած Բէֆքէն կղզին կեդրոն եղած է այլ մաքսանենգներու, որք այլ և այլ ոճրագործութիւններ եւս կ'ընեն։ Թէեւ զինուորներ ղրկուած են անոնց պետերը ձերբակալելու համար, սակայն չեն յաջողած, որովհետեւ մաքսանենգք փախած են։

—Տպագրական Տեսչութեան մէկ պաշտօնական ազդը կը ծանուցանէ թէ Ռուսիացի Պ. Ռօզէնպլէրկ, որ անցեալները մայրաքաղաքս եկած էր, հազար Ֆրանք նուիրած է ի նպաստ բարենպատակ գործերու եւ թէ այդ գումար յանձնուած է հրկիզելոց ի նպաստ կազմեալ յանձնաժողովին։

—Կրէտէի կուսակալութեան նորընտիր խորհրդական Ճորճի փաշա երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Մինչեւ ցայսօր ի Կիւմիւշեան խան հաստատեալ մեր վաճառատունը այս օրէն սկսեալ փոխադրուած լինելով Զագմաճըլար եօգուշու ի Մեծ Նոր խան, առաջին յարկ թիւ 36, 37, 38 յայսմ հետէ մեզ յատկացեալ նամակ, հեռագիր և վաճառականական ո եւ է թղթակցութիւնք սոյն հասցէիւ ուղղելնին կը փութանք ծանուցանել մեր մեծարգոյ բարեկամաց եւ յաճախորդաց։

Ց. Ն. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
Կ. Պոլիս 22 օգոստոս 1890 164

Գաղղ. լեզուի հմուտ՝ միանգամայն բազմամեայ և փորձառու դաստիարակ մը պատրաստ է ազգ. վարժարանաց մէջ պաշտօնավարել գոհացուցիչ ամսականաւ։

Դիմել Արեւելքի Խմբագրատունը։ 1—4

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ

ԿՐԱՎԷՆՇԹԱՅՆ, 7 սեպտ. (Ա. Հ. Գ.) —Զօրահանդէսէն ետքը, Վիլհէլմ կայսր ներկայ էր ի պատիւ իրեն պատրաստեալ հացկերոյթի մը, յորում արտասանած բաժակաճառն ազդու տպաւորութիւն մ'ըրաւ նաւային սպայից վրայ որք ներկայ էին։

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

ԼԻՍՊՈՆ, 7. (Ա. Հ. Գ.) —Փորթուկէզ ժողովրդեան մէջ դժգոհութիւնը կը սաստկանայ Անգլիոյ հետ կնքեալ դաշնագրոյն դէմ։ Փորթուկէզ նախարարութեան մօտալուտ անկման խօսք կայ։

(ԾԱՆ. Գործակալութիւնը կը յայտարարէ թէ այս հեռագիրք ուշ հասած են, երկուշաբթի երեկոյ յանձնուած լինելով իրեն։ —Մեք ալ կրնանք յայտարարել թէ Արեւ. Հեռագ. Գործակալութիւնը մեծ կորուստ մը չէ ըրած մին արդէն ծանուցեալ և միւսն անկարեւոր երկու հեռագրեր մի քանի ժամ ուշ ընդունելով։ Ծ. Խ.)

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՖՈՆԹԷՆԻԼՕ (Ֆրանսա), 8. (Ա. Հ. Գ.) —Պ. Քառնօ այսօր ընդունեց զՊ. Թիրման, Ճէզայիրի կուսակալ, զոր ի ճաշ հրաւիրեց։ Կ'երեւի թէ այս տեսակցութեան մէջ Պ. Քառնօ համոզած է զՊ. Թիրման ետ առնուլ իւր հրաժարական։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ.— ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐ ՍՈԲՐԱՆՅԷԻՆ

ՍՈՖԻԱ, 7.—[illegible] Ծանօթ բոլոր ընտրութիւնք նպաստաւոր են կառավարութեան։ Պ. Սթամպուլով ընտրեցաւ ի Սոֆիա, Թըռնովա, Փիլիպէ, Էսքի Զաղրա և ի Վիտին։ Նախարարներէն Պ. Թօնչէվ ի Սոֆիա, Ռուսճուգ և ի Քարլովա և Պ. Ժիվքով ի Սոֆիա, Թըռնովա, Վառնա և ի Տօպրիչ ընտրեցան։ Նախորդ նախարար Պ. Կրէքով ընտրեցաւ յԷսքի Զաղրա։ Նախորդ նախարար և կառավարական ընտրելիք Պ. Պ. Սթրանսքի և Սալլաշէվ եւս ընտրեցան։ Ի Փլէվնա և ուրիշ մի քանի տեղեր, որք ցարդ ընդդիմադիր կուսակցութեան պատկանող երեսփոխաններ կ'ընտրէին, այս անգամ կառավարականք ընտրեցան։ Ո՛չ ուրեք բարեկարգութիւնը խանգարեցաւ։ Մեծ ցնծութիւնք։ Ի Սոֆիա, ընտրութեան արդիւնքն յայտնուելուն պէս, ընտրողք, նուագարանաց առաջնորդութեամբ, գացին համակրանաց ցոյց մ'ընել առ Պ. Սթամպուլով, որ գաւառներէն ալ բազմաթիւ խնդակցական հեռագրեր ընդունեց։

ՍՈՖԻԱ, 8.—Սօպրանյէն, կամ պուլկարական Ազգային Ժողովը կը պարունակէ ընդ ամենայն 295 երեսփոխաններ։ Այս կիւրակի աւուր ընտրութիւններէն ետքը, նոր Երեսփոխանութիւնը կը բաղկանայ 260 կառավարական և 35 ընդդիմադիր անդամներէ։ Նախորդ Երեսփոխանութեան մէջ ընդդիմադիրք 90 հոգի էին։ Այս արդիւնք մեծ յաջողութիւն մ'է կառավարութեան համար։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

ԿՐԱՎԷՆՇԹԱՅՆ, 8. —Երէկ իրիկուան հացկերոյթին մէջ, Վիլհէլմ Կայսր իւր բաժակաճառով գերմանական նաւատորմին գովեստ ըրաւ, համոզում յայտնելով թէ նաւատորմն իւր պաշտօնը պիտի կատարէ, որչափ եւս ծանր, ի կատարեալ գոհունակութիւն Կայսեր, ի փրկութիւն և ի փառս հայրենեաց։ Ծովակալ Կոլց, շնորհակալութիւն յայտնելով Կայսեր, հաւատաց թէ երբ պէտք ունենայ՝ միշտ պատրաստ պիտի գտնէ նաւատորմը։—(ԾԱՆ. Կ. Պոլսոյ Գործակալութեան այս հեռագրէն կ'երեւի թէ Արեւ. Հեռ. Գործակալութիւնը կը սխալի «զօրահանդէս» խօսք ընելով։ Կայսրը «նաւահանդէս» կատարած է, և իւր խօսքն ալ նաւային մարդոց ուղղած է։ Ծ. Խ.)

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 8.— Ցարը, Ցարուհին, Ցարեւիչը, Քսէնիա մեծ-դքսուհին և Վըլատիմիր մեծ-դուքսը գացին ներկայ գըտնուիլ Թօմայի մեծ ռազմափորձերուն ի Վոլհինիա, ուր կը գտնուին արդէն Նիքոլա և եւ Միքայէլ մեծ-դուքսերն եւ Լայխդէնպուրկի ու Օլտէնպուրկի իշխանները։

ԲԵՐՍՏՊՈՒՐԿ, 8.—Թօմայի ռազմափորձերուն մէջ, երկու զօրաբանակներ իրարու դէմ պիտի կռուին, Վոլհինիոյ զօրաբանակն, ընդ. հրամանատարութեամբ Տրակոմիրով զօրավարին, բաղկացեալ 95 վաշտ հետեւակազօրքէ, 72 հեծելագունդէ եւ 216 թնդանօթէ, եւ Լուպլինի զօրաբանակն, ընդ. հրամանատարութեամբ Կուրքօ զօրավարին, բաղկացեալ 98 վաշտ հետեւակազօրքէ, 72 հեծելագունդէ և 240 թնդանօթէ։ Նիքոլա-Նիքոլայեվիչ մեծ-դուքսն իրաւարարի դեր պիտի կատարէ։

Ի ՖԻՆԼԱՆՏԻԱ

ՀԵԼՍԻՆԿՖՈՐ, 8.—Ֆինլանտիոյ ընդհանուր կառավարիչն, ընդունելով Քնոբլոյի իշխանութիւններն, ըսաւ թէ համոզուած է Ֆինլանտացւոց հաւատարմութեան վըրայ առ իրենց վեհապետն. Ֆինլանտիոյ ժողովուրդն ապագային մէջ եւս պիտի վայելէ խաղաղ զարգացում մը. խօնշկանութիւնը կը պահանջէ հանդարտ միալ, և վստահութիւն ունենալ վեհապետին խնամոց վրայ՝ Կայսրութեան ամէն ազգայնութեանց համար։

ԴԱՐՁԵԱԼ ՄԵՆԱՄԱՐՏ Ի ՓԱՐԻԶ

ՓԱՐԻԶ, 8.—Ժիլ Պլաի մէջ հրատարակեալ յօդուածի մը վրայ, որ գարշելի կ'անուանէր Պօլանժէական [illegible] հեղինակը, Պ. Մէրմէ մենամարտեցաւ Ժիլ Պլաի խմբագիր Պ. Լա Պռիւյէրի հետ, որ թեթեւապէս վիրաւորեցաւ թեւէն։

ԴԱՆՈՒԲ

ՎԻԷՆՆԱ, 8.—Սեպտեմբեր 7էն առաւօտէն ի վեր, Դանուբ կը շարունակէ իջնել։—Աշնանային ձիարշաւները տեղի չը պիտի ունենան, Բրադէրի դատաստանին ձիարշաւի դաշտին ողողուած ըլլալուն պատճառաւ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 28 Օգոստոս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (Պանքայի)	108 1/8
3 » » » (վճառնին)	107 7/8
3 » Փարիզի » (պանքայի)	23 30
3 » » » (վճառնին)	23 37 1/2

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երեկ երեկոյ դաշ. (Միջոց Օ. Պէյի)	21 11
Գօրասյին դաշնակցէն վերջը	21 0
Բերայի մէջ	— —
Առաւօտեան բացուելուն	21 9 1/2
Կէս օրին	21 8

[illegible]

Երեկ երեկոյ	61 20
Այս առաւօտ	60 20
Կէս օր	60 35

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	44 1/4
»	B. »	25 3/4
»	C. »	21 11

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լբ.	5
Գրէտի Ժէնէրալ	Ֆրն. »	9 26
Պանք տը Գօնս	» »	7 3
Սօս. Շանժ էվմէնօջ	» »	5
Թրամուէյ	» »	512
Բոսֆորի երկաթուղի	Ֆր.	80
Բաժնեթղթ Լոնտոնի	Գ. Կ.	137

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 6
Անգլիական ոսկի	»	110 10
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	107 25
Իմբէրիալ	»	91
Ֆլորին	»	51 16
Մէճիտի Թղթադրամ	»	7 28
» արծաթ	»	90
Մէճ. արծաթ. (տարբ)	»	108 1
Վիսնոց	»	103
Հինգնոց	»	102 20
Մեթալիք	»	100 10
Թասֆիյէ	»	13

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Փարիզ, 8 Սեպտեմբեր, ժամ 3 վայր. 50 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	96 50
» » 4 1/2 %	106 60
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	19 70
Օսմանեան երկաթուղի	81 25
» Ռէժիի բաժնեթղթք	330
Պանք Օթոման	626 25
Գրէտի Լիոնէ	812 50
Իտալական Ռանթ 5 %	96 77 1/2
Հելլենական 5 %	479 75
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	431 25
Եգիպտական միացեալ	495 62 1/2
Պանք տը Փարի	867 50
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	471 25
Սուէզի ջրանցք	2430
Սպանիական արտաքին	78 3/4
Ռիօ Թինթօ	671 25
Մետալիս	720
Չեք Լոնտրայի վրայ	25 28

Լոնտրա, 8 Սեպտ. ժամ 6 վայր. — երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	95 7/8
Օսմ. » Սէրի Դ.	19 7/16
» » » Ա.	44 1/4
» » » Բ.	25 3/4
» » » Գ.	19 1/2
Փոխառութիւն 1877	103 1/2
Պանք Օթոման	14 3/4
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիյէ)	98
» առանձ. (բրիվիլէժէ)	103 1/4
Տայրա Սանիէ	84 1/4
Տոմէնիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	102 1/4
Հելլենական 5 %	94
Մօնօպօլ »	78 1/2
Իտալական 1889	99 1/4
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 28

Վիէննա, 8 Սեպտ. ժամ — վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի	85 80
» Ռէժիի բաժնեթղթք	137
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	112 50

Պերլին, 8 Սեպտ. ժամ — վայր. —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 37 1/2
Ռուսաց Թղթադրամ	258 25
Օսմանեան երկաթուղի	82
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	19 15

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԽԱՐԲԵՐԴ, 4 օգոստոս

Զորս տարիներէ ի վեր քաղաքիս վերի թաղին մէջ հիմնադրեալ Հայ. Կեդր. վարժարանն, որ ներկայ տարւոյ ընթացից մէջ 200է աւելի ուսանող ունէր իւր յարկերու ներքեւ, առաջինն լինելով 4 ուսուցանուարտներ ընծայեց ազգին, Ն. Թիւֆէնկճեան, Կ. Գալուստեան, Ս. Մալէքմլքեան, և Յ. Գալուստեան Բալուցի, որոնք յաջող քննութիւններ անցուցին հայ գրագիտութեան, պատմութեան, անգլիերէն և Փռանս. լեզուաց և գիտութեանց մէջ։ Քաղաքիս հայ վարժարաններ ցարդ գործնական ու քաղաքացիական կենաց յարմարող միջակ կրթութեան աստիճանաւ մը՝ նմանօրինակ արդիւնք մը յառաջ բերած չունէին, հակառակ կուրծքի ու քրտանց վաստակ, գոհնած հազարներով դրամագլուխներու։ Փառայեղ գովեստներէ շատ աւելի, եռանդուն և մեծ քաջալերութիւն վայելելու արժանաւորութիւնն կը կրեն իրաւամբ այս գործին վարիչներ, խնամակալութեան անդամք, որք վարժարանը տնտեսական բարւոք կացութեան մը մէջ դնելու այնքան ջանացող գտնուեցան, որքան և աւելի արդէն նըւիրող։ Նոյնքան պարծանք վայելելու իրաւունք ունին կը կարծենք Կեդր.ի ուսուցիչք, որոց անխոնջ ջանից և կանոնաւոր ու կրթիչ հոգածութեան շնորհիւ, քաղաքիս երիտասարդութեան մէջ օրինակելի ներկայացուցիչներ կ'աւելնան, կըրթութեան անհամար բարիքներն զգացնելու հետզհետէ ժողովրդին այն՝ դասուն որ դեռ անզգայ և խուլ կը մնայ, դաստիարակութեան բարեբար ազդեցութիւններն կրած չըլլալով։ Ահա նախաձեռնութեան ոգի կրող քանի մը անձնուէրութեանց և անձնուէր ու պարտաճանաչ կրթութեան գործիչներուն՝ նիւթական ու բարոյական ոյժերու միացումը, մեր քաղաքի վարժարաններն իրենց դատապարտեալ ամլութենէն կը փրկէ, կը տեսնենք այսօր։ Ի մէջի այլոց հարկ է յիշել այդ խումբէն Յովհ. էֆ. Յարութիւնեան Հայ լեզուի դասախօսն, որու վարժարանի ինչպէս հիմնադրութեան, նոյնպէս բարւոք և օրինաւոր վարչութեան մը ներքեւ յարատեւութեան համար մղած ջանքերն, միանալով դասախօսական փայլուն արդեանց հետ, անսուտ գրաւական մը կ'ընծայեն այս գործի ապագայ յաջողութեան, որուն ի սրտէ փափաքող են անշուշտ ամէն ազգայինք, որոց ի կարգի և

ԿՐԹԱՍԷՐՆ

ՍԷՕԼԷՕԶ, 18 օգոստ.

Լրագրաց մէջ ինչպէս յաճախ կը կարդացուի ուրիշ շատ մը տեղերու համար, նոյնպէս և գիւղս իւր շրջակայիցն հանդերձ այս տարի յետին աստիճան երաշտութեան ենթակայ եղած է. գարնան սկիզբներէն մինչեւ ցայսօր՝ այսինքն ձըմեռն անցունելէս ի վեր միանգամ եւեթ յորդ անձրեւի տեղացում տեսնուած է այս կողմեր, և այդ ալ գրեթէ երեք ամիս յառաջ. յետ այդորիկ և ոչ մի կաթիլ անձրեւ իջած չը լինելով, ամենայն ուրեք ամայութիւն, ամէն տեղ երաշտութիւն տիրապետած է. ձիթաստանք և այգեստանք բոլորովին չորցած՝ խոպանացեալ վիճակ մ'ունին, թթենեաց զարգացման մասին եւս մեծ երկիւղ կայ, ուստի այս կողմերու բնակիչք, որք ընդհանուր առմամբ գրեթէ բոլորն ալ երկրագործութեամբ կ'ապրին, նոր տարւոյն համար բաւական մտահոգութեան մէջ են, գուշակելով և վախնալով թէ սոյն ներկայ երաշտութիւնն ապագային համար եւս վնասաբեր կրնայ ըլլալ։ Թէև թուականէս տասն օր առաջ այս կողմերը մի քանի տեղեր յորդ անձրեւներ տեղացած են, սակայն դոքա իրենց օգտակարութեանը չափով և գուցէ ալ աւելի վնասներ հասուցած են. զոր օրինակ, Գարակէօլէօ անուն գիւղակին մէջ, որ գիւղէս 5 ժամ հեռաւորութիւն ունի, հեղեղները քշած տարած են տուն մը, որոյ 4-500 քոռ պատրաստ ցորեան կայ եղեր, և որ աւելի ցաւալին է, մօտակայ մի ուրիշ գիւղէ այդ տուն մէջ հիւր եղող երկու անձինք՝ այր և կին՝ և տան տիրոջ մէկ հատիկ զաւակը այդ ողողման զոհ գնացած են. նոյնպէս Կէմէյիկէն մէկ ժամ հեռաւորութեամբ Էնկիւրճիք բնուած գիւղին մօտերը հովիւ մը հեղեղներու մէջ խեղդուած է. ուրիշ տեղեր ալ թէ՛ կենդանեաց և թէ արմտեաց վրայ շատ ու շատ վնասներ հասուցած է կ'ըսուի։ Այս ամենը տեղի ունենալով հանդերձ գիւղս դեռ է ի կատարեալ յերաշտութեան. մեր դաշտերու մէջ հողերն ապառաժներու դիրք ստացած են կարծես, և եթէ շատ շարունակէ երաշտական այս վիճակ, տեղւոյս բնակչաց երկիւղին համեմատ հողագործական արտադրութիւնք աննպաստ պիտի լինին թէ՛ ներկայ և թէ յառաջիկայ տարիներու համար։

Յ. Գ. Արժ. Վահան վարդապետ Պարտիզակցի Արեւելքի մէջ հրատարակած մէկ ծանուցագրովն հայերնակ գիւղերէ խաղերու, տաղերու և առակներու նկարագիրներ խնդրած էր. արդ հետեւեալն հոս մանկական խաղ կամ տաղ մ'է, որ գիւղիս հաստատութենէն ի վեր միշտ մանկանց կողմանէ կ'երգուի կ'ըսեն ասոր. եթէ արժան դատի թող առնու օրինակը։

Լուսունկայ լոյս վերն կայ
Առնելն ի քէն ծոմ ինկայ,
Սուրբ Սարգիս
Բանէ գօտիս,
Ջ'ելլէ հոգիս
Արդարները ներս
Մեղաւորները դուրս։

Զմկածագի Իւզպէկ գիւղի վարժարանը ժամանակէ մը ի վեր ցաւալի կացութեան մը մատնուած է. վարժարանի հոգաբարձութեան միջեւ անհամաձայնութիւն ծագելով՝ իրենց հետ յաջողած են նաեւ ամբողջ գիւղը երկու կուսակցութեան բաժնել, ինչպէս նաեւ եկեղեցին և վարժարանն եւս երկուքի վերածել. մինն յաճախելով նախկին եկեղեցին և վարժարան, իսկ միւսը տուն մը վարձելով եկեղեցի և վարժարան անուանած է ուր կը յաճախէ իւր կուսակցութիւնն, ուսման զգայուն և անհրաժեշտ պիտանիութիւնն ըստ իւրեանց քմաց գործածել՝ անկարող անձեր դաստուութեան փափուկ պաշտօնին կոչելով. երկուստեք կ'աշխատին յառաջ տանիլ ինչ որ կարող է յաղթութեան իրենց կրից. հոգ մը չէ իրենց համար որ պատճառ կ'ըլլան բաւական թուով մանկտեաց թշուառութեան, որք փոխանակ իրենց ուսման մասին ունեցած ծարաւը յագեցունելու, սորվածնին եւս մոռնալու դատապարտուած են. մեր արդի Պատ. Հոգաբարձութիւնք իրենց պարտքը կատարած կը համարին երբ իրարմէ կուսակիցներ կորզեն աւելի զօրացունելու համար իրենց դիրքը. այս ջուրի պղտորութենէն օգտուելով չարամիտ ոմանք ձուկ որսալու անխոնջ աշխատութեան դատապարտուած են։

Ցաւալի բան մ'եւս. արդի քահանան քահանայացնելու աշխատողներն են որ այժմ իրենց կուսակցութեան ուրիշ քահանայի պէտքը կ'զգան և կը պատրաստուին իրենցմէ մին քահանայացունել կամ պատրաստ մին գտնել։ Գիւղիս այս անմխիթար կացութենէն առ այժմ թէ առ յապայն յառաջ գալիք չարիքներ կրնայ գուշակել մէն մի ողջամիտ և զգայուն անձ, ուստի կը հրաւիրենք զձեռնհասութիւնն անտարբեր չմնալ այլ խղճի արդար խայթով ի գործ դնել պարտ ու պատշաճն, ուղղելու այս մոլորեալներ, որոց առաջնորդողք իսկ կոյր գոլով երկուցունց ինկած տեղն է խորխորատ, հրաժարեցունել այս տեսակ կուսակցական քմահաճ և աղիտաբեր գաղափարներ տածելէ, և գործել միութեամբ յօգուտ նախ ազգին և ապա գիւղիս եկեղեցւոյն վարժարանին և նորա եղկելի մանկտւոյն։

ՆԱՄԱԿ ԱՄԵՐԻԿԱՅԷ

ՈՒՍԹԸՐ, 22 օգոստ.

Քաղաքէս երեք չորս մղոն հեռաւորութեամբ գիւղի մը մէջ գիտնական գեղեցիկ և պարկեշտ աղջիկ մը՝ լինելու համբաւը կը վայելէր օրիորդ Ա. որուն ձեռքը և սիրտը գրաւելու ջանքեր միշտ ապարդիւն կը մնային։ Ճեմարանի ընթացքը աւարտած օրէն ի վեր իւր անվախն առօրեայ գործերն աւարտելէ վերջ հաճելի զբօսանք մը կը վայելէր մի միայն երբ թող կը տրուէր իրեն մօտակայ դաշտերն գնալով ծաղկեփունջեր հաւաքել, զորս իւր մօր ցոյց տալէ և նորա հաճութիւնն ստանալէ վերջ, գիւղին աղքատիկ և կամ հիւանդոտ բնակիչներու տուներն այցելելով կը բաշխէր անոնց, որոց շնորհակալութիւններն և երախտագիտութիւնները թերեւս յառաջ բերած էին այն պատուանունն զոր օրիորդ Ա. կը կրէր գիւղին մէջ «մխիթարիչ վարդ» անուամբ։ Բնական է հետեւցնել թէ այդ աստիճան բարեսիրտ օրիորդ մը բազմաթիւ սիրահարներ ունենար թէ՛ գիւղին և թէ՛ մօտակայ քաղաքին մէջ. այլ միշտ, ինչպէս որ ըսինք, ապարդիւն եղած էր իրենց ջանքեր՝ թախանձանքներ, մինչեւ իսկ սպառնալիքներ, որոց բոլորին միայն մէկ պատասխան ունէր աղջիկն և այն էր թէ՝ «Ես չեմ ուզեր ամուսնանալ»։ Այսպէս ամիսներ և տարիներ կը գլորէին կ'անցնէին և օրիորդ Ա. դեռ հաստատամտութեամբ կը մերժէր ամէն առաջարկ. մինչեւ իսկ իւր ծնողաց խրատներու և յորդորներու հակառակ, գիտուն, հարուստ և գեղեցիկ երիտասարդներու կողմանէ առաջարկուած նամակներու ներքեւ «սոյն օրինակ առաջարկներն երբեք նկատի չի պիտի առնուին իմ կողմանէ՝ բռած իմ ձեռք բերանացի» գրելով կը վերադարձնէր իւր հասցէին։ Անյաղթելի օրիորդին ախոյեանները ալ անյաղթ կը մնային սակայն, որոց մին, կրնամք ըսել արժանաւորագոյնն հաստատապէս որոշած էր օրիորդը կնութեան առնուլ, լինի ինչ որ ալ հետեւութիւնը։ Երիտասարդը կը սկսի իւր յարձակողականը պատրաստել և այնպիսի ճարպկութեամբ կը կարգադրէ որ՝ հետեւութիւնն անխուսափելի կ'ըլլայ կարճ ժամանակի մը համար. այլ ոչ երբեք պատուաբեր։ Եւ ահա թէ ինչպէս։

Անցեալ յունիսի մէջ օր մը օրիորդ «մխիթարիչ վարդն» իւր գործերն աւարտելէ վերջ դաշտը կ'երթար ծաղիկ հաւաքելու և փունջեր կապելու որոց մին՝ ամենէ ընտիրն՝ խոստացած էր իւր դասընկեր աղջկան նուիրել այն օրն իսկ երբ պիտի ամուսնանար իւր խօսեցեալին հետ և ինքն ալ երբեւէ հարսնեքոյր ներկայ պիտի գտնըւէր պսակադրութեան։ Կէս օրէ վերջ ժամը չորսի ժամանակն էր, գիւղին պատուարժան երիտասարդներէ մին մօտենալով օրիորդ Ա.ի, սովորական քաղաքավարութիւններն ընելէ վերջ հրաման կը խնդրէ օգնել իրեն ծաղկաքաղ ընելու մասին. որովհետեւ գիւղին արժանաւոր մի աղջկան պսակադրութեան զարդ մը լինել սահմանուած էին այդ. օրը ժողվուած ծաղիկներն, ուստի և երիտասարդը կը փափաքէր մասնակցիլ այդ բարենպաստ գործին. Օրիորդը կը հաճի շնորհակալութեամբ և մէկ ժամէ աւելի աշխատելէ վերջ կը խնդրի եւ հանգիստ առնելու համար երիտասարդի առաջարկն, մօտակայ տուներէ միոյն պարտէզը այծառի մը վրայ կը նստի. երիտասարդն ալ կը նստի և կը խօսակցին. երբ յանկարծ սոյն տան տիկինը պարտէզ կ'իջնայ, որպէս թէ սոյն ներկայութեան անտեղեակ էր և ուրախութեամբ կը բարեւէ զիրենք առաջարկելով որ մէկ մէկ գաւաթ թէյ առնելու հաճութիւնն ընեն իրեն։ Օրիորդ Ա. և իւր ընկեր երիտասարդն՝ քաղաքավարութեան դէմ մեղանչած չլինելու համար սիրով կ'ընդունին իրենց եղած առաջարկը, մանաւանդ թէ շատ ալ յոգնած էին։ Տան սպասուհին կը բերէ երեք գաւաթ թէյ, հիւրերը կը խմեն զայն. տան տիկինն ալ կը խմէ իւր բաժինը...

Հոս կ'աւարտի մեր պատմութիւնը. սոյն տարօրինակ եղելութեան մանրամասնութիւնները գիտնալու համար ընթերցողը տասնեւութ ժամ սպասելու է մեզ հետ որպէս զի նոյն իսկ օրիորդ Ա.ի բերնէն լսէ մեր պատմութեան շարունակութիւնը. ուստի մեք դառնամք համառօտել օրիորդի ծնողաց տանը մէջ տեղի ունեցած մտատանջութիւններն այն օրն։ Օրիորդի ծնողքն երկար ժամեր անհամբերութեամբ իրենց միակ որդւոյն վերադարձին սպասելէ վերջ, յուսահատ ձին կը լծեն կառքին և բոլոր գիւղի տուները կ'այցելեն տեղեկութիւն հարցնելով իրենց կորուսեալ աղջկան վրայ։ Գիւղացիք բոլորն ալ գրեթէ տեսած էին զինքը դաշտերուն մէջ՝ ծաղիկ հաւաքելով զբաղեալ. իսկ մասնաւոր տիկին մը կը պատմէր թէ ինչպէս իւր տանը պարտէզն եկած նստած և թէյ առած էին՝ այս ինչ երիտասարդին հետ։ Կը հետեւէր թէ օրիորդ Ա. իւր ընկերոջ այսինքն երիտասարդին տունը գնացած էր ուր կը գտնէն աղջկան հայր և մայրը. այլ որչափ մեծ կ'ըլլայ իրենց զարմանքն երբ կը տեղեկանան թէ երիտասարդը կէս օրէ ի վեր անյայտ եղած է՝ և իրենք չեն գիտեր թէ ո՞ւր գնացած էր։

Ո՛հ, կըսէ ծերունի մայրն՝ աղջիկս առեւանգուած է սրիկան,—քու աղջիկն ոչ ոք կարող է առեւանգել կը պատասխանէ ծեր հայրն,—այո՛ առեւանգուած է կ'աղաղակեն բոլոր գիւղացիք. ձիեր կը թամբուին, կառքեր կը լծուին, զէնքեր կը պատրաստուին բոլոր այն երիտասարդաց կողմանէ որոնք օրիորդ «մխիթարիչ վարդ»ի գոյնը և անուշահոտութիւնը միանգամայն կորուսած էին։ Խուզարկութիւնը բոլոր գիշեր կը շարունակուի, առանց արդիւնքի սակայն. հետեւեալ առաւօտ իսկ և ոչ մի լուր կամ նշան չկայ. ամէն մարդ յուսահատած է, բայց ի այն երկու դժբաղդներէ որոնք կեանք տուած էին ներս. այս վերջինք միակերպ կ'արտասուէին.. այլ դեռ բոլորովին յուսահատ չէին. այնչափ մեծ եւ բարձր էր իրենց համարում աղջկան վերայ։ Օրիորդ Ա. դաշտերու մէջ ծաղկեփունջ պատրաստելու փորձառութեանց վերջին օրէ տասն եւ ութ ժամ վերջ երբ իւր թմրութենէն կ'արթըննայ կը գիտէ թէ զարդարուն սենեակի մը մէջ առաջնակարգ մահճակալի մը (իւր սովորական առօրեայ զգեստներովը) և երիտասարդի մը ընկերութեան մէջ կը գտնուի։ Երիտասարդը դեռ կը ննջէր։ Օրիորդն ապահով լինելէ վերջ թէ երազ մը չէ տեսածը այլ պարզ և ցաւալի իրողութիւն մը՝ մահճակալէն դուրս կը ցատքէ և երիտասարդի ատրճանակն ձեռք անցունելէ վերջ կը գոչէ. «Վեր կանգնէ ամբարիշտ, լուռ կա՛ց եթէ ոչ կը մեռնիս»։ Երիտասարդն կը համակերպի լռելեայն այլ ակամայ։ Օրիորդն կը մեկնի խուցէն, միշտ ձեռացը մէջ ունենալով ատրճանակն. կ'իջնէ վար յարկը կը գտնէ տան տէրն և կը հարցանէ, որմէ կը տեղեկանայ թէ առջի գիշեր օրիորդն և երիտասարդն կառքով մը իջած էին սոյն պանդոկ և քահանայ մը կանչել տալով պսակուած էին, պանդոկապետն և իւր կին վկայ գրուելով պայմանագրութեանց։ Զայս ըսելով պանդոկապետն աղջկան կուտայ պայմանագիրը զոր երիտասարդն աճապարելով հոն թողած էր։ Օրիորդ Ա. ամուսնացած էր. այլ կին մը չէր. դեռ ժամանակ պիտի ունենար ծաղիկ քաղելու։ Կը կարծուի թէ գիւղի տուներէ միոյն պարտէզին մէջ առած թէյի մէջ թմրեցուցիչ դեղ մը դրուած էր, երիտասարդին ու տան տիրոջ գիտութեամբն, որովհետեւ աղջիկը մինչեւ այն վայրկեան ամէն ինչ կը յիշէ. միայն թէ թէյը խմելէ վերջ բան մը չի գիտեր մինչեւ հետեւեալ օրն երբ՝ ինչպէս որ ըսինք՝ երիտասարդին հետ մահճակալի մը վերայ կը գտնուէր։

Կը հետեւցունեն որ եթէ թմրեցուցիչ դեղը վտանգ մը բերաւ իւր գըլխուն, միեւնոյն դեղի ազդեցութիւնն փրկեց իւր պատիւ. աղջկան թմրեալ և անզգայ վիճակին մէջ՝ զինքը հանդարտ թողելէ ուրիշ ճար մը չէր մնացած յանդուգն երիտասարդին։ Օրիորդ Ա. դատարան դիմելով ամուսնալուծութիւն ձեռք բերաւ. դատարանը զերիտասարդը չդատեց՝ «սիրահար մը ամէն փորձ ընելու իրաւունք ունի» ըսելով. պսակադիր քահանան ալ անպարտ է՝ աղջկան թմրած վիճակի մէջ լինելն անգիտանալ առարկելով։ Այն լրագրի լրաբերն, որուն պատմութենէն կը քաղեմք զայս, կ'ըսէ թէ «Օրիորդ Ա. այն աստիճան սքանչացած է յանդուգն երիտասարդի անյաջող ձեռնարկին վրայ որ չի վարանիր ըսել թէ եթէ ամուսնութեան խորհուրդն ունենալի վերստին կ'ամուսնանայի իւր հետ, այս անգամ յաւիտեան իրեն փարելով, այնչա՛փ ճարպիկ երիտասարդ մը արժանի է սիրուելու...»։ Օրիորդ Ա. կը շարունակէ իւր ծաղկաքաղ ամէն օր այլ միշտ ատրճանակ մը կը պահէ իւր շրջազգեստի ներքեւ անանկ տեղ մը ուր մօտկինացող իրաւունք չունին թափանցել. իսկ երիտասարդը քանի մը շաբաթէ ի վեր մեկնած է աստի Եւրոպայի այլ և այլ քաղաքներն այցելելու նպատակաւ։ «Ես քեզի չըսի՞, կ'աղաղակէ ծեր հայրն իւր կնոջ, թէ քու աղջիկդ առեւանգել ամէն արարածի տրուած չէ» որուն կը պատասխանէ ծերունի կինը թէ «Ե՛կ թշուառ մարդ, զաւակը իմս է թէ քու, ով ըսուցած է նէ. ո՞վ դաստիարակած է նէ. դո՞ւ թէ ես...»։ Վէճը դեռ կը շարունակուի. որուն կը մասնակցի օրիորդն ալ երբեմն ըսելով թէ ոչ դու և ոչ նէ ներշնչած էք ինձ իմ քաջութիւնս. ես դպրոցներու մէջ սորվեցայ անձս՝ պատիւս և հայրենիքս պաշտպանել թշնամեաց դէմ։

Մ. Ց. ԹՈՒՐՀԱՆԵԼԵԱՆ

ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂՍ

Ստորագրեալս պատիւ ունի ներկայիւս ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ Եւրոպայի հռչակաւոր գործարաններէն այն ինչ բերել տուած է նոր և վերջին կատարելագործութեան համեմատ մեքենայներ, ժամանակիս պահանջմանց ըստ ամենայնի յարմար, որոնցմով կարելի է ամէն չափով և ձեւով լուսանկարներ արտադրել ի կատարեալ գոհունակութիւն ամենէն դժուարահաճ յաճախորդաց։

Մեր բազմաթիւ բարեկամք կարող են համոզուիլ մեր ըսածներուն պարզ այցելութեամբ ի մեր գործատուն, ուր կարող պիտի լինին ունենալ դիւրամատչելի գներով ընտիր և ամենամաքուր լուսանկարներ։ Ստորագրեալս միշտ անձամբ կը հանէ լուսանկարներն առանց երկրորդական պաշտօնէից ձեռքը ձգելու։

Արդէն 25 տարիներէ ի վեր մեր յաճախորդաց նկատմամբ մեր տան ունեցած բարւոք յարաբերութիւններն ինքնին բացայայտ ապացոյցներ են մեր ըսածներուն ճշդութեան։

Օդը երբ ամպոտ է, լուսանկարն երբեք տարբերութիւն չունենար. գործատանս մէջ թէ արանց և թէ կանանց համար մասնաւոր վարպետ մը կը գտնուի։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ
ՆԻԿՕԼԱՅԻ ԱՆԴՐԻՈՄԷՆՕ
99, Սուլթան Պայազիտ Պէզէսթէնի Պողը, 99
204 Կ. Պոլիս 27—90

ՋՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ
Բերա, Սաքըզ աղաճ, թիւ 15, 17, 19 [Աղա ճամի]

Իր տեսակին մէջ միակ հաստատութիւն յԱրեւելս
Ամենէն զօրաւոր և կատարելագործեալ գործիներով օժտուած
Պերճանք, հանգստութիւն և աժանութիւն ի միասին
ՏՆՕՐԷՆ՝ ՏՈՔԹՈՐ ՍԻՈՂԻՍ
Նախկին ներքին բժիշկ Փարիզի հիւանդանոցաց

ԼՈԳԱՐԱՆ ԵՒ ՏՈՒՇ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
Ելեկտրականութիւն—կախում—Մարմնամարզ
Վարսայարդար—Մասաժ—[illegible]
Ջերմավարժութիւն Արաբաց

ԿԸ ԴԱՐՄԱՆՈՒԻՆ ԵՒ ԿԸ ԲՈՒԺՈՒԻՆ
Անարիւնութիւն, [illegible], Ջղախտութիւն, Անկարողութիւն, Անդամալուծութիւն, Ստամոքսի հիւանդութիւնք, եւն. եւն.

ՄԷԿ ՔԱՆԻ ԳԻՆԵՐ

ԼՈԳԱՐԱՆՔ	Բ կարգի	4 ղրշ.	—Ա. կարգի	6 ղրշ.
ՊԱՐԶ ՏՈՒՇ	Բ »	3 »	—Ա. »	5 »
ՏԱՔ ՋՐԻ ՏՈՒՇ	Բ »	5 »	—Ա. »	7 »

Դեղերով լոգարաններու համար գիները կը զանազանուին դեղին գնոյն համեմատ.
Բաժանորդագրութեան համար 10 % զեղչ
Դպրոցներու եւ ընտանեաց համար
մասնաւոր պայմանք 35

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐ
ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ Ի Յ. Գ. ՓԱԼԱՔԱՇԵԱՆԷ

ՏՆՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Կ. Պոլսոյ և շրջակայից, յատակագիծ պատկերով Վ. Լօֆորի.— Աշխարհագրութեան ուսումն՝ ըստ նորագոյն մեթոտի՝ տեղագրութենէ սկսելու համար անհրաժեշտ դասագիրք մ'է ի պէտս Պոլսոյ վարժարանաց։ Կը ծառայէ նաեւ իբր ընթերցանութեան գիրք ժողովրդեան. գործի մարդոց համար ունի յաւելուած մը՝ Կ. Պոլսոյ խաներուն ընդհանուր ցուցակը 100 փրդ.

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ Նախապատրաստական դասագիրք. Բնական, Ուսումնական և Քաղաքական. Բ. տպագրութիւն հիմնովին բարեփոխեալ և ճոխացեալ՝ մանկավարժութեան նորագոյն սկզբանց համաձայն. Մասնաւորապէս ընդարձակ կը խօսի Օսմ. պետութեան, ինչպէս նաեւ դրացի երկիրներու՝ Կովկասի և Պարսկաստանի վրայ. 3 ղրշ.

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նախապատրաստական Դասագիրք. Մտաւոր և Գրաւոր. Դ. տպագրութիւն.— Մանկավարժական նոր և դիւրուսոյց եղանակաւ պատրաստուած և մանկական բազմաթիւ պարզ եւ ընտանի խնդիրներով ճոխացած։ 3 ղրշ.

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր դասագիրք. Տեսական և գործնական. Մանկավարժական նոր և դիւրուսոյց եղանակաւ և պարզ ու դիւրըմբռնելի ապացուցութեամբ պատրաստուած. կը բաժնուի երեք մասերու.

ՄԱՍՆ Ա.—Զորս գործողութիւն ամբողջ թուոց; 650ի մօտ հրահանգներով և գործնական խնդիրներով։ Բ. տպագրութիւն բարեփոխեալ և ճոխացեալ 4 ղրշ.

ՄԱՍՆ Բ.—Չափք, կշիռք և դրամք. Տասնորդական կոտորակք, Յատկութիւն թուոց. Հասարակ կոտորակք. Թուրքիոյ հին և նոր չափուց և կշռոց բաղդատութիւն. Նոյն չափուց և կշռոց գիներուն բաղդատութիւնը. մօտ 500 հրահանգք և գործնական խնդիրք. Աղիւսակք. 4 ղրշ.

Ա. և Բ. ՄԱՍՈՒՆՔ միասին կազմուած 7 1/2 ղ.
ՄԱՍՆ Գ.—(Մամլոյ ներքեւ)

Հեղինակին հասցէն. Յովհան Գ. Փալաքաշեան, Կ. Պոլիս. Ուզուն Չարշը-պաշը, Փօրթագալ Երուանդ էֆ. Փալաքաշեանի խանութը, թիւ 402 7—20

ԴԱՍԱԿԱՆ
ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
ԱՐԻԿԵԱՆ Մ[illegible] ԷՖ.Ի

1 ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՕՍՄԱՆԵՐԷՆ ՔԵՐԱԿԱՆ. Տիպ Գ. Խիստ դիւրուսոյց և զուարճալի իւր վէպերով. այս անգամ կը պարունակէ նաև ձեռագրի ընտիր օրինակներ։ Գին 1 ղրշ.
2 ԼԸ ԹԱՒՖԻ ԱՍԱՐ. Տիպ Գ. Ընթերցարան որ քերականէ յետոյ կը տրուի և իւրաքանչիւր դասի ներքեւ նշանակուած է աշակերտին անծանօթ բառերու իմաստը. Այս գիրք իւր ձեռագիրն ալ ունի։ Գին 60 փարայ։
3 ՃԷՐԻՏԷՒ ՄԷՔՆԱԹԻՊ. Այս գիրք կը ծառայէ աշակերտները վարժեցնել լրագրի ընթերցման որ է յոյժ հարկաւոր և թարգմանութեան, որոյ համար ի վերջոյ ունի մի բառգրքոյկ. Գին 100 փարայ։
4 ՀԱՄԱՌՕՏ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ ԿԱՄ ԲԱՆԱԼԻ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ և Թարգմանութեան Մուխթասար [illegible]։ Գին 3 ղրուշ։
5 ԽՈՒԼԱՍԱՅԻ ԳԱՎԱՆԻՆԻ ՕՍՄԱՆԻԷ. Որ է համառօտ գիտելիք օսմանեան օրինաց։ Գին 3 ղրուշ։

Վարժարանաց համար 25 առ հարիւր
1—2 զեղչ 330

ՍՔՕԹԻ ՄՕՌՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Ելտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգօդ և Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձել ընել, այլ համաձայն ուրիշներու փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով և մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հաշւած է, մանաւանդ այս յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ասաքիրի Շահանէ մուայէնաթը իչիւն միւպայեա օլունաճագ իւչ եւուզ պին քիլը ճէտիտ եումուշագ պուղտայըն աղօսթօսըն եիրմի տօգուզընճը չարշէնպէհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ եւուզատէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղը ճիհէթիլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

25 աղօսթօս 1890 789
Նօ. 40 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Երզադ անպարը իչիւն միւպայեա օլունաճագ օթուզ պին գըյյէտէն գըրգ պին գըյյէյէ գատար նօհուտըն պէհէր գըյյէսի գըրգ սէքիզ փարայա թալիպի զուհուր էյլէմիշ օլուպ աղօսթօսըն եիրմի սէքիզինճի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ եւուզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղը ճիհէթիլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

25 աղօսթօս 1890 790
Նօ. 41 2—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 30 Ապրիլ 1890

ՊԱՀԱՆՋՔ

	Օսմ. Ոսկի	
Բաժինք չվճարուած	5,500,000	
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	606,286	29
» ի մասնաճիւղս	443,728	90
Գանձելի փոխանակագիրք	5,666,421	30
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պարտականք»	1,455,228	80
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—«պարտականք»	3,551,545	65
Փոխառութիւնք արժեթղթոց և վաճառաց վրայ	1,622,342	78
Անշարժ և շարժական գոյք	80,115	42
Զանազանք	60,043	74
	18,985,713	48

ՊԱՐՏՔ

	Օսմ. Ոսկի	
Դրամագլուխ	11,000,000	
Պանքատմք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս և ի մասնաճիւղս	537,804	
Վճարելի փոխանակագիրք	1,586,214	35
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պահանջողք»	»	
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—«պահանջողք»	3,989,046	41
Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	1,031,669	80
Պահեստք զանազանք	350,730	59
Վճարելի շահաբաժինք	5,292	86
Զանազանք	484,955	47
	18,985,713	48

Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ տումարաց Թ. 146

Տնօրէն
Լ. ԼԱ ՖԻՒԱՆԴ

Ընդհանուր Տնօրէն
ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԴ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ընդ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 2,170,355

ՆՕՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վստահելի ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասներն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՄԱՐԻԹԱՅՄ ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գոմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԻԼԱՆ

Այա Սոֆիա ճատտէսինտէ Սագգա չէշմէսի իթթիսալինտէ մուգատտէմա Իբանլըլար թարաֆընտան Թէքքէ վէ մէքթէպ ինշասը իչիւն իշթիրա օլունան Մուխթար պէյ գօնաղը նամը իլէ մաարուֆ օն պիր պին տէօրթ եիւզ զըրա աթիգ արսայը հալի գատիմ պինա սաթըլմագտա տըր։

Մէզքիւր արսա Նէրէ Պութան մահալլէսինէ մախսուս օլան ուստան մասա պիր մասուրա մաի լէզիզի տախի հավի օլուպ չիմտիլիք էքի պին օսմանլը լիրասընա թալիպի պուլունտըղընտան իշպու Թէմմուզըն րումինին իպթիտասընտան ալթմըշ պիր կիւն խիթամընա գատար էմրի միւզայէտէսինէ տէվամ օլունաճագ տըր։

Միւտտէթի մէզքիւրէ զարֆընտա թալիպի պուլունան զէվաթըն վ. ալիտէ խանընտա իգամէթ թիւճճարը միւթէքէլլէրանընտան Էմին Էֆ. թիւճճար Հաճի Միրզա Շէֆի ազաթա եախօտ Խինէ մէզքիւր խանտա «Ալթըր» զաղէթասը խարէսինէ միւրաճաաթ պույուրմալարը իլան օլունուր։

209 25—30

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆՔԱՅՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

GRANDE GRILE.— Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի խցումն, Ներքին գործարանաց խցմունք, մաղձային քար ևայլն։

HOPITAL.— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CELÉSTINS.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), ալպիտամեւ — միզական (Ալպիւմինուրի)։

HAUTERIVE.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, ալպիտամեւ — միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քաղփկին վրայ։

Պոլսոյ ամէն դեղագործաց և դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ 667

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Այերի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ Ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ստոյգ գիտութեամբն։ Այս Ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվրդովելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց աս անունները տրուած է. ջերմն և սարսուռ, Թոգուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուրեալ մահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և աղտոններու ծակոտիններէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այերի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ապահովապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգ գրոյ համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա և Պոլսոյ։ 203

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթևեկութիւնք

Օր յուլ.	Ժմ. Ր.Ե.	Երթալիք տեղը	շոգենաւ
Բշ. 27/8	Եր.	Օտեսա	
Գշ. 28/9	5 Եր.	Աղեքսանդրիա	
Դշ. 29/10	10 Առ.	Անատոլու	
Դշ. 29/10	10 Առ.	Սեվաստոփոլ	
Եշ. 30/11	2 Եր.	Օտեսա	

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրէճ Գաբու։ 10

ԿԷՍ ԴԱՐՈՒ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ.—53 վարձատրութիւնք՝ որոց 14ը ոսկի միտալ եւ 15ը պատուոյ վկայագիրք.

Մէնթայի ճշմարիտ Ալքոլը՝

ՌԻՔԼԷՍԻ ՄԷՆԹԱՅԻ ԱԼՔՈԼՆ Է

Մարսողութեան, ստամոքսի և գլխու ցաւերու համար գերազանց

Միակ ճշմարիտ ՄԷՆԹԱՅԻ ԱԼՔՈԼՆ է որ հեշտահամ, առողջ և աժան ըմպելի մըն է, տաք երկիրներուն մէջ անհրաժեշտ։ Զգուշական հզօր դեղ մըն է ընդդէմ տարափոխիկ հիւանդութեանց. ինչպէս և արդուզարդի ու ակռայի ընտիր ջուր մը։—Կը գտնուի ամէն լաւ Դեղավաճառատանց և Դեղարաններու մէջ։

ԿԸ ՆԱԽՈՒԻ ՆԱԵԻ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ԼԻՈՆ, 9, Գուռ տ'Էպուլիլ.

Ռ Ի Ք Լ Է Ս Ի
Մ Է Ն Թ Ա Յ Ի Բ Ա Ս Թ Ի Ղ Ն Ե Ր Ը

Կեդրոնատեղի Բարիզ, 14, Ռիշէ փողոց.

Պահանջել Ռիքլէսի անունը 150

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՈՏԱՒԷՏ ՆԻՒԹԵՐ

ԲՐԱՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ, 117, ՆԻՒ ՊՈՆՏ ՍԹՐ. ԼՈՆՏՈՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ

ԼԷ ԺՈՒԱՅՕ ՏԸ ԼԱ ԳՈՒՐՈՆ, *Նոր սքանչելի հոտ*
ՔՐԱՊ ԷՓԼ ՊԼՈՍՈՄՍ, *վայրի խնձորենւոյ ծաղկէք*
ԶԱՐԻՆԱ, *Ռուսական գոգանոյշ հոտ*
ՀՈՒԱՅԴ ԼԻԼԱՔ, *ճերմակ եղրեւանի*
ԳՈՐԻԼՈՊՍԻՍ, *Նորելուկ*
ՔԱՅՄՍ ՎԻՕԼԷԴ, *հեշտաբոյր*
ԱՍՓՈՏԷԼ, ՕՐՔԻՏԻԱ, ՋԻՊՐ, *ևն.*
ՀՈՒԱՅՏ ԷԼԻՈԴՐՈՊ

ԷՍ. ՊՈՒՔԷ
ՃՈՔԻ ԳԼԸՊ
ՕՓՈՓՈՆԱՔՍ
ՎԻՊԷԴ
ԻԼԱՆԿ-ԻԼԱՆԿ
ՄԻԼ ՖԼԷՈՒ
ՃԵՐՄԱԿ ՎԱՐԴ *ևն.*

«Քրապ Էփլ Պլոսոմս»ի առթիւ, Լոնտոնի Քառորդ լրագիրը կ'ըսէ. «Եղանակին ամենէն նորելուկ հոտերէն գերազանց կը համարինք Քրապ Էփլ Պլոսոմսը, Լոնտոնի Քրաուն ընկերութեան. կը ծախուի Թագի ձևով խիցեր ունեցող շիշերու մէջ։ Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են.

ԼԱՎԱՆՏԸՐ ՍՈԼԹՍ, անգլիական աղեր լավանտայով — «Վայելուչ նորելուկ արդուզարդի սեղանի համար. Լավանտայի գերընտիր անուշահոտութիւն։ Եթէ շիշը մէկ քանի վայրկեան բաց թողուի, սենեակին օդը կը մաքրուի և կը զովանայ»։ Այսպէս կ'ըսէ Լոնտոնի «Տիկնանց Լրագիրը»։ Գերազանց պայման մըն է ընդդէմ գլխու ցաւերու, հարբուխի ևն։ Կը ծախուի Թագի ձևով խիցեր ունեցող կանաչ շիշերու մէջ։ Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են։

ՕՔԱԼԻՆ փոշի։ Տիկին Ատելինա Բադդի կը գրէ. «Գոհունակութեամբ կ'ըսեմ թէ ձեր Օքալինը շատ գերազանց կը գտնեմ. մորթին վրայ կը թողու շատ հաճելի տպաւորութիւն մը. ԱՏԵԼԻՆԱ ԲԱԴԴԻ»

ՆՈՒՐԲ ՕՃԱՌՆԵՐ վայրի խնձորի ծաղիկներով. Սավոն Զարինա, Սավոն Լիլա Պլան, Սավոն Ռօզ Անկլէզ, վիոլէդ անկլէզ։ Անգլիական Քոլոնի ջուր, Անգլիական լավանդայի ջուր, Քօլտ Քրէմ և այլն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Ռուսիոյ ներկայացուցչին քով. Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՍԻԱՆԱ Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վ. Պոլսոյ. պահականոցին քով, կայսերական փոստատան, 95 և 67 106

ՍԱԼԻՀ ՍԸՏԳԸ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱԶԱՐԻ, ՕԴՃՈՒԼԱՐ ՊԱՇԸ ԹԻՒ 61

Արանց, կանանց և տղայոց համար ամէն կարգի գեղեցիկ ու դիմացկուն կօշիկներ կը պատրաստուին Փրանսական առաջնակարգ ապրանքներէ։ Այս խանութը դիմող յաճախորդք մեծապէս գոհ պիտի լինին մանաւանդ գներու աժանութենէն։ 2 թիւէն 4 թիւ կօշիկներու կարով պատրաստուածները հինգ ղրշ աւելի պիտի ըլլան փայտէ գամով պատրաստուածներէն։ 4 թիւէն 6 թիւի համար 5 ղրշի յաւելուած մը պիտի ըլլայ այդ տարբերութեան վրայ.

Ղրշ.	տեսակ	Ղրշ.	տեսակ
85	ամէն տեսակ կարով պօթին կալօշ	33	կնոջ մուճակ
52	սկարբին կարով	40	պալատական կալօշ
140	կալօշով մոյկ կարով	70	կնոջ համար պօթին կալօշ
65	պօթին կարով	45	16 թիւէն մինչ 21 թիւ պօթին կալօշ տղայոց համար
80	մէսթ կալօշ գամով	150	Թէլաթին և ուղտի մորթէ մոյկ
140	ամէն տեսակ մոյկ		
160	փայլուն մորթէ մոյկ		

Տղայոց յատուկ կօշիկներու 21 թիւէն վեր եղածներուն համար հինգ ղրշի յաւելուած մը պիտի ըլլայ։ Ցանկալէս յանձնարարուած կօշիկներու համար հարիւրին տասը յաւելուած մը պիտի ըլլայ այս գնոյն վրայ։ 143 11—24

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԶԻՒԹ ԻՒՂ

Իբոֆոսֆիթ կրի և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք.

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբրոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղզանութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամէնէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐՇԷԼ 105

ԼԱ ՌՈՒՍԱՆԷԶ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ,	4,000,000	Գանձելի հասոյթք և պահեստի դրամ	3,900,000
Տարեկան հասոյթ	1,150,000	Վճարեալ վնասներն իբր	30,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ կ'ալուածներ, վաճառք և կարասիք, նպաստաւոր պայմաններով և չափաւոր գներով։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակ ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիյէ փողոց, Թիւ 2, Ճէրէճեան խան, Գամոնտոյի Պանգային դիմաց։

94

Ընդհանուր գործակալք Թուրքիոյ ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1890 Օգոստոս 8 Զորեքշաբթի օրէն սկսեալ մինչև յնոր տնօրինութիւն

Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եալըէն կամուրջ իջնող շոգենաւաց ժամերը

11 25 Ենիմ. Մէզարբ. Պէյքոզ. Թարաբ. Ենիք. Պոյաճ. (Ենիգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 21
12 15 Ենիմ. Մէզբ. Պէյք. Թարբ. Ենիք. Պոյաճ. Ռ. Հիսար (Արնաւուտ գիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 33
12 50 Ռ. Ա. Գավագ Մէզբ. Պէյք. Թարապ. Պէյգօզ մինչև Գանտիլլի [Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. ուր. օրերը Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք] 17
1 — Ենիմ. Մէզարբ. Պէյքոզ. Թարապ. Ենիքէօյ Իսթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար (Արնաւուտ գիւղի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի) 37
1 45 Ենիմ. Մէզարբ. Պէյքոզ. Թարապ. Ենիք. Պ. չիք. Ենիգիւղի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի ուրբաթները մինչև Պէպէք պիտի հանդիպի) 32
2 25 Ենիք. Իսթէն. Միրկէն Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիկթ. (բացի ուրբաթէ) 21
2 45 Ռ. Ա. Գավագ Ենիմ. Մէզարբ. Պէյքոզ. Թարապ. Պէյգօզ Ռ. Պաշճէ Չուպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլ. Պէշիկթ. (ուրբաթ օրեր ժամ 2 15ին Ենիմ. էն պիտի մեկնի) Վանիք. Չէնկ. Պէյլէր. Գուզկ. 20
3 — Ենիմ. Մէզբ. Պէյք. Թարբ. Ենիք. Իսթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք [Պէպէքի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) ուրբաթները Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 28
4 15 Ենիմ. Մէզբ. Պէյգիւք. Թարբ. Ենիք. Իսթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք 33
5 45 Ենիմ. Մէզար. Պէյքոզ. Թարբ. Ենիք. Իսթէնիա Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիկ. 25
7 — Ենիմ. Մէզարբ. Պէյքոզ. Թարապ. Պէյգօզ Բաղչ. Ենիք. Չուպ. Գանլըճ. Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ. 1
8 5 Ա. Եր. Գավագ Ենիմ. Մէզարբ. Պէյք. Թար. Ենիք. Աթէնիա Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 32
10 — Մէզարբ. Պէյք. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պէշ. Բշ. և Եշ. օրերը Չըպուքլը եւս պիտի հանդիպի 34

Արնաւուտգիւղէն կամուրջ իջնող շոգենաւք

11 30 Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. 20
11 55 Ենիք. Իսթէն. Միրկէօն Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. 25
12 — Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 2
12 30 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 25
1 10 Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ Գապ. 1
1 45 Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ 23
2 35 Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. Գապ. (Ուրբաթները 2 45ին) 2
3 — Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գապ. (ուրբաթները ժամ 3 15ին) 21
4 — Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 23
4 45 Պէպէք Արվ. Գուր. Օրթաք. Պէշ. (Բացի ուրբաթէ) 21
10 — Ռ. Հիսար Չէնկ. ուղղ. կմրջ. բացի ուրբ.է 33
11 10 Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ ու ուրբաթ օրերը Ռ. Ա. Հիսարէն 1

Ասիական եալըէն կամուրջ իջնող շոգենաւք

11 30 Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. 34
11 40 Պէյգօզ Բաղչա. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղորդակցի.) 23
12 10 Պէպէք Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիկթաշ 28
1 20 Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Իւսկ. 34
1 30 Պէյգօզ Բաղչա. Չուպուք. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հղրդ. (Ուրբաթ օրերը Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք.) 17
2 15 Պէյգօզէն Ենիգիւղ անտի Եւրոպական եալըք մինչև Պէշիք. (բացի ուրբաթէ) 21
2 20 Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Պէշիք. (Բացի ուրբաթէ) 25
3 20 Գանտ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէրպ. Գուզկ. Պէշիկթաշ (Բացի ուրբաթէ) 34
3 30 Պէյգ. Բաղչա. Չուպուգ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Պէշիք. (ուրբթ. 2 45ին Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. 20
4 15 Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Իւսկիւտար 17
4 [illegible]0 Պէյգօզ Բաղչա. Չուպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլր. Գուզկ. Պէշիկ. (ուրբաթ օրեր ժամ 4ին Մէզարբ. էն մեկնելով Պէյքոզ և [illegible] պիտի հանդիպի) 37
7 — Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ.

9 5 Պէյգիւք. Թարապիա Պէյգ. Բաղչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Իւսկիւտար 23
9 30 Պէյգօզէն ուղ. կամրջ. (բացի ուրբաթէ) 28
10 20 Գանտըլ ուղ. կամրջ. 20
11 — Գուզկ. էն ուղղակի կամուրջ (Բացի Ուրբաթէ) 25
10 50 Չէնկ. ուղղ. կամրջ. ուրբաթները 10 30ին 2

(Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եալըք երթևեկող շոգենաւաց ժամերը

12 30 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար. Միրկ. Ենիք. Թարպ. Պէյք. Մէզարբ. Ենիմ. Ռ. և Ա. Գավագ (ուրբաթները մինչև Ենիմ. և Պէյգօզ պիտի հանդիպի) 20
1 35 Պէշիկթ. Օրթաք. Ա. Նավտ. Ռ. Հիսար Պոյաճք. Ենիք. Թարապ. Պէյգիւք. Մէզար. Ենիմ. 28
2 30 Պէշիք. Օրթաք. Գուր. Արնավուտք. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թար. Պէյ. Մէզարբ. Ենիմ. 33
2 45 Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Բաղչ. Պէյգ. Թարապ. Պէյ. Մէզ. Ենիմահալլէ 1
3 15 Պէշիկթ. Օրթ. Գուրչ. Արնավ. Պէպէք (բացի ուրբաթէ) 23
4 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյճ. Իսթէնիա Ենիք. Թարպ. Պէյք. Մէզար. Ենիմ. 25
5 — Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլ. Չուպք. Միրկ. 2
6 — Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Պէյգօզ Թարապ. Պէյքոզ. Մէզր. Ենիմ. և Գավագներ 32
7 — Պէշիք. Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտիլ. Ռ. Հիսար Պոյաճ. Գանլ. Ենիք. Պէյգօզ Թարպ. Պէյգիւք. 23
8 30 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարպ. Մէզար. Պէյ. 34
9 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար (ուրբաթները Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէյգիւք. Մէզարբ. հանդիպելով Ենիմահալլէ պիտի երթայ) 33
10 — Ենիք. Թարպ. Պէյք. Մէզբ. Ենիմ. 37
10 5 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյճ. Միրկ. Ենիք. Թարպ. Պէյ. Մէզբ. Ենիմ. (բացի ուրբաթէ) 21
10 40 Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Իսթէն. Ենիք. Թարպ. Պէյգիւքտէրէ. Մէզար. Ենիմ. (ուրբաթները Օրթագիւղ) 32
11 20 Ենիք. Թարպ. Պէյ. Մէզբ. Ենիմ. (ուրբաթները Արնաւուտ գիւղ) 33
11 35 Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Իսթէն. Ենիք. (ուրբաթները Պէշիկթաշ) 25

Կամուրջէն Արնաւուտգիւղ երթևեկող շոգենաւաց ժամերը

12 50 Ուղղակի Միրկէօն 23
2 — Ուղղակի Պէպէք 2
4 15 Ուղղակի Պէպէք (բացի ուրբաթէ)

10 30 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք (Ուրբաթ օրերը 10 15ին և Ռ. Հիսար Վաքըֆ իջնող շոգ. հետ պիտի հաղ.) 1
11 15 Գապ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար. Պոյաճք. 20
11 40 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք [Բացի ուրբաթէ] 2
12 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. 1

Կամուրջէն Ասիական եալըք երթևեկող շոգենաւաց ժամերը

12 45 Գուզկ. Պէյլ. Չէնկէլքէօյ Վանիք. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաղչա. Պէյգօզ (բացի ուրբաթէ) 21
12 40 Ուղղակի Գանտիլլի 34
1 20 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Գանտիլլի [բացի ուրբաթէ] 25
2 35 Ուղղակի Չէնկ. Գանտ. [Բացի ուրբաթէ] 34
2 45 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուգ. Բաղչ. Պէյգ. ուրբաթ օրերը Չէն ելլելով Թարպ. Պէյգիւքտէրէ հանդիպելով Մէզարբ. պիտի երթայ 37
3 40 Ուղղակի Գանտիլլի 17
8 15 Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաղչ. Պէյգօզ (Բացի ուր.) 28
9 25 Պէշիկթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 20
10 5 Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաղչա. Պէյգ. Թարապ. Մէզարբ. Գավագներ [ուրբաթները Պէյլէրպ] 17
10 10 Գապ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. ուրբաթները միայն Գուզ. Չէնկ. պիտի հանդիպի 2
10 40 Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 25
10 45 Պէշիկթաշ Գուզկնճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. Գանտ. Պէպէք (Ուրբաթ օրերը Իւսկ 28
11 15 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաղչ. Պէյգօզ (ուրբթ. Գուզկ.) 23
11 50 Գապաթ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. 34

Ամէն ուրբաթ առաւօտ երեքին քառորդ անցած կամուրջէն շոգենաւ մը ելլելով ուղղակի Պէպէք։

Ամէն ուրբաթ օր կամուրջէն ժամ չորսին շոգենաւ մը ելլելով Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաղչ. Պէյգօզ Թրպ. Պէյգք. Մէզբ. հանդիպելով Ենիմ. պիտի երթայ։

Ամէն ուրբաթ երեկոյ առանձինն Ենիմ. շոգենաւ մը ելլելով Մէզբ. Պէյգք. Թարպ. Պէյգօզ Բաղչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. հանդիպելով կամուրջ պիտի երթայ։

Դարձեալ ամէն ուրբաթ երեկոյ Ենիմ. առանձինն շոգենաւ մը ելլելով Մէզբ. Պէյգք. Թարպ. Պէյգօզ Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնվ. Օրթ. Պէշիք. հանդիպելով կամուրջ պիտի երթայ։

Ամէն ուրբաթ երեկոյ ժամ 11 15ին Ենիմ. էն ելնելով Մէզար. Պէյգք. Թարպ. Պէյգօզ Ենիքէօյ Չուպ. Ա. Հիսար Պէյլ. Պէշիք. հանդիպելով կամուրջ պիտի գայ։

Բշ. Դշ. Ուր. երեկոյները ժամ 11 15ին Ա. Հիսարէն շոգենաւ մ'ելլելով ուղղակի կամուրջ պիտի գայ։

Բշ. օրերը բացի տօն օրերէ առաւօտուն ժամ կէսին Ենիմ. էն շոգենաւ մը ելնելով Մէզարբ. Պէյգ. Թարպ. Ենիք. հանդիպելով կամուրջ պիտի գայ։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
— —	6 5	— —	6 25
— —	7 5 Պէշիք	— —	7 5
11 30	8 — Պէշիք	11 50	8 15 Պէշիք
12 — Պէշիք.	8 20 Վաքֆ.	12 20	9 5
12 30	9 —	1 — Պէշիք	9 50
1 —	9 30	1 20 Վաքֆ.	10 10 Պէշիք
1 30	10 — Ֆէրհ.	1 40	10 30 Ֆէրհ.
1 55 Վաքֆ.	10 20 Պէշիք	2 15 Պէշիք	10 40 Գզ.
2 30	10 50	2 45 Վաքֆ.	11 —
3 —	11 — Գուզկ.	3 —	11 20 Ֆէրհ.
3 15 Ֆէրհ.	11 10 Ֆէրհ.	3 30	11 20
3 30	11 20	4 45 Պէշիք	11 50
4 10	11 40	3 45 Ֆէրհօթ	11 55 Գզ.*
4 45 Վաքֆ.	12 5	5 — Վաքֆ.	12 5
5 — Ֆէրհ.	— —	5 35 Պէշիք.	— —
5 30	— —	5 30 Ֆէրհօթ	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
— —	6 —	— —	— —
— —	7 5 Պէշիք	— —	6 15 Պէշիք.
11 30	8 — Պէշիք	11 50	7 5
12 15 Պէշիք	8 20 Վաքֆ.	12 40 Պէշիք	8 15 Պէշիք.
1 — **	9 — Պէշիք	1 20	9 5
1 45 Պէշիք.	9 30	2 — Պէշիք	9 45
2 30	10 — Ֆէրհ.	2 40	10 10 Պէշիք
3 20	10 10 Պէշիք	3 10 Պէշիք	10 30 Ֆէրհ.
3 15 Ֆէրհօթ	10 40	3 45 Ֆէրհօթ	10 40
4 — Պէշիք.	11 10 Ֆէրհ.	4 30	11 20 Ֆէրհ.
4 45 Վաքֆ.	11 10	5 — Վաքֆ.	11 20
5 15 Պէշիք	11 40	5 25 Պէշիք.	11 40
5 — Ֆէրհօթ	12 5	5 30 Ֆէրհօթ	12 5

---

* Այս երթևեկութիւն հրեից տօներուն, և շաբաթ օրերը Գուզկ. չպիտի հանդիպի։

**

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

2 15 Հարէմէն Սալաճագ (բացի կիրակիէ)
4 15 » » (բացի ուրբաթէ)
10 40 » » (բացի ուր. և կիր. օրերէ)
11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին
2 — կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բացի կիր.)
3 45 կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բացի ուր.)
10 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (բաց ի ուրբաթ և կիրակի օրերէն)
11 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի և ուրբաթ օրերը ժ. 10 30ին)։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 » Գապաթաշ (Ենի գիւղի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի)
3 45 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 30 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 20 Գապաթաշէն Իւսկիւտար

Նշան.—Օրը մեգապատ եղած ատեն,

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԻ